

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Égész évre 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétyszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
Csokonai-utca
3. sz.

Kiadóhivatal
József-körút 43. szám.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vívó-Club,
Érsekújv. Vívó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vívó-Egyes.
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.
Lévai Torna- és Vívó-Egylet
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei vívó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. torna-egylet,
Magyar Úszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vívó-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
O-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyeyi Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet
Quarnero csónakázó-Egylet,
Sátorlajuhelyi Korcs. Egyl.
Selmeczi Akad. Athléta-Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,

Szabadkai Torna-Egylet,
Szarvasi Korcsolyázó Kör,
Szatmár-Németi torna és vívó-Egyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika-Club,
Szelnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli korcs.- és hajós-Egylet,
Torontáli atletikai club
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47.00. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Athletika, torna.

Oly sokszor került már e két szó egymás mellé, hogy szinte jó barátok lettek és az ádázharcot e jelszavak alatt vívók ma már a kézadáshoz közel állnak. Arról van ugyanis napjainkban a szó, hogy a torna és athléta szövetségek miként egyesülhetnének, miként alkothatnának egy életerős, országos szövetséget. Azt ugyanis minden ahhoz értő tudja, hogy az athléta és tornaegyletek száma összesen is oly csekély és a tagok összes száma is országunkban oly jelentéktelen, hogy még egyesülve is hosszabb idő múlva fog a nagy címnek megfelelő lenni a munkásság.

Ily körülmények mellett mi lehet természetesebb, minthogy minden igaz sportbarátnak vagy igaz tornásznak azokat a szálakat kell erősitni, melyek a két tábor egybekapcsolhatják és feledni kell a lényegtelen ellentéteket. — A legnagyobb baj volt az athletikánál mindenkor a szó maga, ezért használjuk mi már régóta főleg az iskolai testgyakorlatoknál a szabadtéri gyakorlatok elnevezést, míg a tornászok ugyanezen gyakorlatokra a németek után a népies tornázás kifejezést használják. Mindezen elnevezések azonban nagyon távol állnak az athléta ókori és angol fogalmától. Az ókori athléta alatt ma az akrobataságot értjük, míg az angol athléta nálunk már átültetésekor több nemzeti vonást vett fel és ma már bá-

ran jelölhetjük magyar athletaságnak. A német torna magyar hivei közt most is sokan hátrább maradván a haladásban mint német kollegáik, azt mondják, hogy az egyleti tornázás is nevelési testgyakorlat és kizárja a versenyszerű athletikát. Ezekkel ma már nem érdemes vitatkozni, mert ha eddig sem győztek meg téves felfogásukról, így fognak üdvözülni. A két szövetségnek egyesülése oly fontos tény lenne, hogy megvárhatjuk a ridegségükből engedni nem akaróktól, hogy álljanak félre és ne gátolják az egyesülést.

A versenyek rendezésénél található ellentétekre nézve legjobb volna, ha a tornaversenyeket a tornászok, az athletikaikat az athléták szabályai szerint rendeznék. Így van ez az olympiai versenyeknél is a nélkül, hogy az angol verseny szabályok derogálnának a franciaiknak.

Az egyesülésnek szerencsés idő kedvez, mert az egyletek élén most oly lelkes emberek állanak, kik személyes véleményeiket az országos fontosságú ügynél alá tudják rendelni a köznézetnek, a közfelfogásnak.

Nem lehetnek valami vérmes reményeink, de tekintve testgyakorlati életünknek fellendülését az athléta meghonosítása óta, azt hiszszük, hogy az egyleti életbe is friss vért fog önteni az egyesülés, mint a ifjúsági testgyakorlatokat is felfrissítette a versenyzés és játékok ügye.

Az ifjúsági tornaversenyekről. *)

Az eperjesi tanári kör nov. 19-én tartotta második rendes gyűlését az ág. ev. collegium tanári tanácskozó termében. Jelen voltak Szutorisz Frigyes elnök, dr. Kőrösi György jegyző, Balló Aurél, Beér-Ferencz, Csengey Gusztáv, Frenyó Lajos, Gömöry János, Husz Armin, Jakobei Dezső, dr. Janicssek József, Ludmann Ottó, Párkányi Gyula, Peskó Ödön, Pethe Ferencz, Schlott Gyula körí körí.

Napirend előtt Szutorisz elnök, megemlékezett Klamarik János nyug. államtitkár haláláról s a tanügy terén kifejtett munkásságát vázolván, indítványozza, hogy a kör részvétét jegyzőkönyvében is fejezze ki, mely indítványhoz a kör egyhangulag csatlakozik.

Ezután Pethe Ferencz kir. főgymn. tanár terjeszti a kör elé beható tanulmányon alapuló értekezését „Az ifjúsági torna-versenyekről”. Az értekezés főgondolatai a következőkben foglalhatók össze:

A torna-tanítás nem régen még mostoha gyermeke volt a középiskolai oktatásnak; a figyelmet gróf Csáky Albin volt közoktatásügyi miniszter fordította feléje, mikor a testi nevelés intenzívebbé tétele szempontjából elrendeli a torna-versenyeket. Ez intézkedés új életet vitt a középiskolai torna-tanításba, mert feléje fordította a közfigyelmet, a mely mondhatni, a nevelésnek ezt az ágát semmibe sem vette s vele egyáltalán nem is törődött.

Megtartatott tehát az első országos verseny s utána több országos és kerületi; de, ha most, pár évi tapasztalat után, keressük az eredményt, melyet ezen mindenestre üdvös intézmény által elértünk, első tekintetre az tűnik szemünkbe, hogy a tornaversenyekkel senki sincs megelégedve. Az elégtelenség nemcsak egyes hibákra vonatkozik, hanem meglehetősen egyhangulag az intézmény minden mozzanatára, úgy, hogy ha az elhangzott véleményeket összegeznők, aligha nem az intézmény hiábavalósága tűnnék ki belőlök. Ehhez járul, hogy a kezdet nehézségeit ép úgy megtaláljuk az első, mint a legutóbbi versenyen, — hogy haladást a rendezésben, a tapasztalatok összegezését, haszonra fordítását s alapon haladást a tanításban, versenyekre való készüldésében nem észlelhetünk. A hiba tehát első tekintetre is a rendezésben, majd a felöltött verseny-nemekben s az azokra való előkészületekben kereshető. A torna-versenyeket elrendelő első ministeri rendelet valóban oly határozatlan és általános a versenyek céljának s feladatainak meghatározásában, hogy irányt egyáltalán nem szabhat; azzal pedig, hogy a verseny fogalmát az egésznek alapulvéve teszi, épen nagy hibát követ el, mert túlságosan nagy tért nyit az egyéniség érvényesülhetésének, ellentétben az iskolai tornázás céljaival, melyek a tömegek foglalkoztatását, egységes kiképzését tűzik a tanító feladatául. Határozott szabályzatot nem nyújt s ezért minden rendező más és más szabályzatot állapít meg, nagy kárára az egységes szellem fejlődésének. Hogyan várható ezek után a versenyekben bármilyen haladás is?

Mindamellett a főhiba nem itt van. A legjobb szabályzat is hiábavaló, ha nincs meg a kellő fegyelem; minden egyes versenynél tapasztalhattuk, hogy a szabályzatok után minden rend felbomlott s a ki komolyan akart dolgozni, sem dolgozhatott az általános zűrzavarban, mely birtokába vette az egész versenyteret. Nincs meg a kellő respectus sem a tanulóknak a bíráló tornatanítók iránt. Hát még mekkora a fegy-

lem hiánya a versenyterén kívül! Dohányzás, korcsmázás, kártyázás, éjjeli csatangolások napirenden vannak kárára a komoly munkának, mely pihent izmokat s tudót kíván. Mintha a tanulók abban a meggyőződésben élnének hogy a verseny napjain fel vannak függesztve a fegyelmi szabályok.

Kockáztatja a versenyek sikerét az is, hogy a versenyeket elrendelő ministeri leirat későn, márcziusban, két hóval a versenyek előtt, jelenik meg. Az intézetek nem is tudják, vajjon lesz-e verseny s részt vesznek-e azokon, mikor jó a rendelet, rendszerint azzal a meg-hagyással, hogy az intézet lehetőleg vegyen részt a versenyben. Hány intézettel történik aztán meg az, hogy e két hó alatt készül a versenyekre, nagy kárára az intézeti fegyelemnek, tanulmányoknak s nem egyszer annak a kis csapatnak, a mely megerőltetve testét, lelkét, készül, hogy helyt álljon intézetéért. Feltétlenül szükséges tehát, hogy a versenyek ideje előre s egyszer s mindenkorra állapítsák meg. Így, az intézeti versenyek ideje leghelyesebben az évvégi vizsgálatok elé, a kerületi v. országos versenyeké e vizsgálatok után volna helyezhető, de semmiképp sem májusra, a mikor az időjárás is veszélyes, a tanuló is izgatott a küszöbön levő vizsgálatok miatt. Nem helyes a kerületi és országos versenyekre való felosztás sem, mert egy-egy kerülethez igen nagy távolságok vannak, s a tanulók nem egyszer egész napot vagy éjjelt töltenek a vasúton, hogy aztán másnap törődött testtel a versenypályára lépjenek s pihent izmokat kívánó dolgokat műveljenek. Helyesebb volna a vidékek szerinti verseny, s minden oly városban, melynek középiskolája van. Így kisebb tömegeket könnyebb volna fegyelmezni; a rendezés áttekinthetőbb, a rendezőkre s résztvevőkre tanulságosabb volna, s a nagyobb időközökben, pl. 3 évenként, tartandó kerületi v. országos versenyeken már fegyelemhez simult ifjúság s a rendezésben jártas tanítói kar könnyíthetné a rendező intézet nehéz feladatait.

Sarkalatos hibája a versenyeket elrendelő ministeri rendeletnek, hogy célul a versenyt, „a kölcsönös mérkőzést és erőfelfejtést” tűzi ki. Az egyéni versenyek főlőtte kedveznek az egyéniség túlságos ápolásának: az ily versenyben nyertes tanuló tanuló-társai felett érzi magát; megvet minden olyan munkát, a mely nem kedvez az egyes ember érvényesülésének s mindenek felett ellentétben áll a nevelési tornázás céljaival s szembe állítja a nevelési tornázást az athletikával; ehhez járul, hogy az egyéni versenyen nyertes egyénből épen nem lehet következtetést vonni egy intézet évi munkásságára, nem is tekintve azt, hogy a tornatanítás szűk keretei épen nem alkalmasak az ilyen versenyekre való kiképzésre. Hisz a középiskolai tanuló fejlődő szervezete is tiltakozik az ilyen, kitartó munkát, folytonos gyakorlatot kívánó feladatok ellen.

Nagy akadály a jó rendezésnek a versenyben szereplő katonai rendgyakorlat is, melynek bemutatására sok hely, begyakorlására sok idő kell s e mellett a nevelési tornázás szempontjából értéktelen, mert ott van minden szükség kielégítő torna-rendgyakorlatok; a mellett háttérbe szorítja a játékot, a melyet eddig elhanyagoltunk, bár az egész tanításban a főhelyet kellett volna számára biztosítanunk, mert a játék az által, hogy tömegeket közös cél érdekében foglalkoztat, mondhatjuk, az összes tulajdonokat egyesíti magában, melyek a nevelési torna keretében fejlesztendők. Így fejleszti a jellemet s akarat-erőt, megkivánja a közérdekért való lemondani tudást, az egyéniség érvényesülését háttérbe szorítja a közös cél érdekében. Már e néhány vonás

*) Az Orsz. Középisk. T. Köz.-ból.

is mutatja, mily előkelő hely illeti meg a játékot nevelésünkben és ennek alapján versenyünkben.

E bevezető fejtegetések kapcsán a következő pontokat terjeszti a kör elé:

1. A szertornázás szakszerűbbé tételére alakuljanak az intézetek kebelében az V.—VIII. osztályok tanulóiból tornakörök.

2. A játék és szertornázás, mint csapatok munkája, méltóbban érvényesüljön torna-ünnepélyeinken, mint az egyének munkája.

3. A katonai rendgyakorlatok bemutatása végleg elhagyandó.

4. Tornaünnepélyeinket rendszeresítsük. Dolgozzon ki a torna-tanítók egyesülete részletes javaslatot az ünnepélyek rendezése s főleg a bírálásra vonatkozólag.

5. A kivitel legjobb megoldásaként a versenyekre ingyenes utazás engedélyeztessék.

6. Részesüljön a testnevelés szakszerű felügyeletben, a melyet megfelelő miniszteri osztály s a torna-felügyelők gondolzanak.

Az előterjesztett pontok közül főleg a tornakörökről szóló első pont idézett elő nagyobb vitát. Ennek folyamán Ludmann Ottó és Gömör János ellentmondást látnak az előadó kifejtett elvei s a tornaköri intézmény közt, mivel a tornakör igen alkalmas talajja lehet az egyéniség tulságos kifejlődésére. Körössy György ez ellenvetéssel szemben utal a tornatanító nehéz feladataira, melyek a rendes tanórákon háramlanak reá az által, hogy a téli csapattornázásnál nincsenek a csapatok élére állítható, képezett előtornászok, míg a tornakör intézménye, mint tapasztalatból tudja, el átja a felső osztályokat előtornászokkal, miáltal lehetővé teszi, hogy folytonos mutogatás, a tornakáryák folytonos magyaráztatása helyett áttekintést nyerjen az egész tornázó osztály munkájáról s figyelemmel kísérhesse az egész tömeget. Pethe Ferencz, előadó, rámutat arra, hogy a tornaköri órák keretében szigorú csapattornázás folyik, a nevelési torna céljai folyton szem előtt tartatnak s arról, hogy valakinek egyénisége előtérbe lépjen, szó sem lehet.

A vita Schlott Gyula, Peskó Ödön körli tagoknak még a versenyek idejére vonatkozó felszólalásai után befejeztetvén a kör az előterjesztett pontokhoz hozzájárul s elnök indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavaz az előadónak tanulságos felolvasásáért.

Athletikai versenyek statisztikája.

Ismét lepergett egy év, ismét öregbedett sportunk, ismét gyarapodott erőben, dicsőségben. Oly év volt ez az idei, melyre méltán büszke lehet minden magyar sportsman s mely egyik legfényesebb korszakát fogja képezni a magyar sport történetének. Ez a saison mutatta ki, mire vagyunk képesek, ha erőinket öntudatosan fejlesztjük: sikerült elérnünk, hogy a sport terén a kontinensen domináló helyzetet teremtetünk magunknak. Bebizonyítottuk, hogy a magyar versenyzők nem csak hogy bátran megállják a sarat a nagynevű külföldi versenyzőkkel szemben, hanem képesség és erő tekintetében felül is mulják őket.

Ugyancsak ennek a verseny-saisonnak köszönhető, hogy oly ifju gárdát sikerült fölnevelni, melynek kezeibe biztosítva van a magyar sport jövője. Sikerült továbbá megnyerni a nagy közönség érdeklődését és szimpatiaját a sport iránt s ezek a tényezők, melyek a még nagyobb arányú fejlődésnek erős alapját képezik.

Az elsőség pálmája az idén is, mint az alanti táblázat mutatja, a Magyar Uszó-Egyesületet illeti. Igen szép szerepet játszott a Magyar Athletikai Club, az Ó-budai Torna-Egylet, a Budapesti Torna-Club és a Magyar Testgyakorlók Köre. A vidéki egyletek közül első helyen áll a Vasvármegyei Sport-Egylet, majd a Pécsi Athletikai Club és a Szabadkai Sport-Egylet.

Álljanak itt a sikerekben oly gazdag versenyévnék eredményei:

Egyletenként:)*

Egylet neve	1.	2.	3.	4.	5.	Össze- sen	Bajnok- ság
	d i j						
M. U. E.	47	48	30	18	7	150	7
M. A. C.	23	21	19	3	—	66	3
O. T. E.	17	23	11	4	1	56	1
B. T. C.	15	16	16	6	—	53	1
M. T. K.	11	4	3	1	1	20	2
III. K. T. V. E.	2	2	5	1	—	10	—
Testedzőh. Köne	—	1	—	—	2	3	—
Nemzeti T. E.	—	1	—	—	—	—	1
Műgyetemi F. C.	—	2	2	—	—	4	—
Vasvármegyei Sp. E.	2	6	5	1	—	14	—
Hódmezővásárhelyi T. V. E.	2	3	2	1	—	8	—
Pécsi Athletikai C.	2	1	1	—	—	4	—
Szabadkai Rp. E.	1	1	2	—	—	4	—
Békéscsabai T. E.	4	2	2	—	—	8	—
Wiener A. C.	2	—	2	—	—	4	1
Athl. Club Victoria Bécs	2	—	2	—	—	4	—
Athl. Club Sparta Prága	1	3	1	—	—	5	—

Az egyes versenyzők eredményeit feltünteteti a következő táblázat:

N é v	E g y l e t	1.	2.	3.	4.	5.	Össze- sen	Bajnok- ság
		d i j						
Speidl Zoltán	M. U. E.	11	3	—	—	—	14	4
Schubert Ernő	"	10	6	1	—	—	17	3
Ujváry Cs. Ödön	"	10	7	4	1	—	22	—
Malsiner Gyula	M. T. K.	9	3	—	—	—	12	2
Sasse Károly	M. A. C.	8	8	4	1	—	21	—
Franyó Gyula	B. T. C.	6	1	4	2	—	13	—
Gajzágó Tibor	M. A. C.	5	3	1	—	—	9	1
Strausz Gyula	Ö. T. E.	6	7	2	1	—	16	—
Barlay Oszkár	"	4	3	3	—	—	10	—
Coray Arthur	B. T. C.	3	1	—	—	—	4	1
Crettier Rezső	M. U. E.	3	5	5	—	—	13	—
Dr. Pórtelki L.	M. A. C.	3	1	—	—	—	4	1
Wagner Zoltán	"	3	1	2	1	—	7	—
Koppán Pál	"	2	3	2	—	—	7	—
Sajó Béla	B. T. C.	2	2	3	1	—	8	—
Farkas Gyula	M. U. E.	2	—	3	1	—	6	—
Pösztinger A.	Ö. T. E.	2	—	—	—	—	2	—
Ruda Győző	III. K. T. V. E.	2	—	2	2	—	6	—
Stein Ferencz	M. U. E.	1	7	2	2	—	12	—
Takács Tamás	"	1	2	4	3	2	12	—
Guttmann A.	B. T. C.	1	6	1	1	—	9	—
Penninger G.	M. U. E.	1	4	—	2	—	7	—
Pertich Kálmán	M. A. C.	1	2	1	—	—	4	—
Dr. Zaborszky I.	"	1	1	2	—	—	4	1
Frey Ferencz	Ö. T. E.	1	1	—	1	—	3	1
Kornay Árpád	"	2	3	—	—	1	6	—
Kovács Nándor	"	1	1	3	1	—	6	—
Weimess László	M. A. C.	2	1	2	—	—	5	—
Bilek Nándor	M. U. E.	1	—	3	1	—	5	—
Révay Károly	"	1	2	—	2	—	5	—
Czukur Kálmán	"	1	1	—	—	—	2	—
Fazekas György	III. K. T. V. E.	1	1	—	—	—	2	—
Réthy Pál	M. A. C.	1	2	—	—	—	3	—
Szokoly Alajos	"	1	—	—	—	—	1	—
Purt Béla	M. U. E.	1	—	—	—	—	1	—
Weisz Rikárd	M. T. K.	1	—	—	—	—	1	—
Pokomány G.	Hm. T. V. E.	1	—	—	—	—	1	—
Szántó Andor	M. U. E.	—	1	1	1	—	3	—
Rupp Jenő	Műe. F. C.	—	1	—	2	—	3	—
Gallitsik Sándor	B. T. C.	—	2	1	1	—	4	—
Hüvös József	M. U. E.	—	1	1	1	—	3	—
Wlasits A.	"	—	1	1	—	—	2	—
Engländer F.	A. C. Victoria	2	—	1	—	—	3	—
Graf Felix	M. A. C.	1	—	1	—	—	2	1
Köck Hans	"	1	—	1	—	—	2	—
Rudi Rudolf.	A. C. Sparta	1	—	—	—	—	1	—
Boh. Rudi	"	—	1	—	—	—	1	—
D. Albala	A. C. Victoria	—	—	1	—	—	1	—
K. Nedved	A. C. Sparta	—	—	1	—	—	1	—

„M. K. és A. S.“

*) Csak az országos és nemzetközi versenyek eredményeit vettük számításba.

Az állami és kir. kath. középiskolák önálló tornatanítóinak rangsora 1898. évi augusztus hó 1-ig.

1. Az állami középiskoláknál:

Rang szám	N é v	A kinevezés			Az előléptetés			Fize- tés	Lak- pénz	Állomás hely	Jegyzet
		év	hó	napja	év	hó	napja				
1.	Niedermann Ignác	1894.	VI.	18	1897.	VII.	29	1000	245	Győr, reálisk.	
2.	Tóth Ferenc	"	XII.	19	"	V.	17	"	210	Déva,	
3.	Kovacevics Imre	1895.	IV.	19	1898.	VI.	9	"	350	Bpest, V. ker. gy.	
4.	Szidanits Ferenc	"	V.	29	1897.	V.	17	"	"	" II. " reál	
5.	Gottl Adolf	"	"	"	"	"	"	"	245	Pozsony, reálisk.	
6.	Bittner József	"	"	"	"	"	"	"	350	Bpest, VI. ker. reál	
7.	Szaftka Manó	"	"	"	"	"	"	900	"	" I. " gy.	
8.	Collaud Ferenc	"	"	"	"	"	"	"	"	" VII. " gy.	
9.	Tomcsányi Béla	"	"	31	—	—	"	"	"	" IV. " gy.	
10.	Preisner Péter	"	VII.	15	"	"	"	"	210	Brassó, reálisk.	
11.	Demetrovics Sándor	1896.	IV.	18	"	"	"	"	"	Zombor, gymn.	
12.	Bérczi Ede	"	VI.	26	"	"	"	"	245	Szeged, reálisk.	
13.	Vörösmarty Mihály	"	VIII.	3	—	—	—	800	175	Makó, gymn.	Szolg. éve 3.
14.	Nagy Károly	1897.	IV.	30	—	—	—	"	245	Kassa, reálisk.	
15.	Ádám Gyula	"	"	"	—	—	—	"	175	Kaposvár, gymn.	
16.	Gspann Károly	"	XI.	4	—	—	—	"	"	Rózsahegy. gy.	

2. A tanulmányi alapi gymnasiumoknál:

1.	Paczák János	1894.	VII.	4	1898.	VI.	29	1000	245	Pozsony, gymn.	Szolg. éve 4.
2.	Gisser Gyula	1895.	V.	31	"	"	"	"	210	Nyitra,	
3.	Szieberling Mátyás	"	"	"	"	"	"	900	"	Veszprém,	
4.	Müller Károly	"	"	"	"	"	"	"	245	Temesvár,	
5.	Erdélyi Imre	1896.	I.	29	"	"	"	"	210	Szatmár,	100 fr. szem. p.
6.	Vandruska Antal	1897.	IV.	30	—	—	—	800	175	S.-A.-Ujhely	
7.	Szolomájer János	"	"	"	—	—	—	"	"	N. Károly,	
1.	Nagy Sándor	—	—	—	1898.	VI.	29	900	245	Arad,	Bibics-alap

Az állami és kir. kath. középiskolák önálló tornatanítóinak rangsorát fentebb közöltük, úgy, a mint azt a hivatalos adatok alapján Kutrucz Rezső gym. igazgató kiigazította. Van reá egy-pár megjegyzésünk. A 24 rendes tornatanító közül Nagy Sándor, aradi gymnasiumi tornatanítónak nincs kimutatva kinevezésének éve, hónapja és napja, csak előléptetéséhez vannak adatok. — Tomcsányi Béla, Bpest, IV. ker. gymnasiumi tornatanítónak nincs kimutatva előléptetésének éve és hónapja. — Vörösmarty Mihály, makói áll. gymnasiumi és Paczák János, pozsonyi gymnasiumi tornatanítóknak ki van mutatva szolgálati éveik is, előbbinek 3, utóbbinak 4 év. A többi tornatanítóknak, a kik bizonyosan már rendes tornatanítói kinevezésük előtt is szolgáltak mint óraadó

tornatanítók, ezeknek nincsenek szolgálati éveik kimutatva, pedig ezen adatoknak bizonyosan birtokában van a miniszterium, vagy könnyen birtokába juthat. S már csak azért is jó volna, hogy az eddig teljesített szolgálati évek kitüntetve lennének, hogy tudná mindenki, mennyi van még hátra a szolgálati évekből, hogy teljes fizetéssel vonulhassanak nyugdíjba azok, a kik a jobb jövő reményének már évtizedek óta szorgalmazzák a tornatanítás szent ügyét. Mert tudtunkkal vannak már a jelenlegi tornatanítók között olyanok is, a kik túl vannak a szolgálati éven, s vannak olyanok is, a kik közel vannak a 30 évhez. Azért ezen adatok kitüntetése kívánatos volna.

Kerékpáros polo-játék.

A párisi Nouveau-Cirque-ben jelenleg egy angol kerékpáros csoport vendégszerepel, a polo-játékosok, a kik a sportértő közönségnek ritka kellemes szórakozást nyújtanak. A négy fiatalember, trainerjük Wood kapitány vezetése mellett, valóságosan mestere a kerékpárnak. Lábaik alatt a gép megelevenedni látszik, vilámgyorsan végzi mindazon mozdulatokat, melyeket a nyergében ülő tőle megkíván, mint a nyíl fut előre, egy

pillanat alatt megáll, düll oldalt, szökell ide-oda, s végez olyan evolutiókat, melyekre hiányzik a technikai kifejezés.

Miután lehet, hogy a mi kerékpár-egyleteinkben is akadnak olyanok, a kik e szép és ugyszólván a téli időny számára teremtett kerékpáros társas-játék megtanulására és kultiválására hajlandóságot éreznek magukban, megismertetjük olvasóinkkal a polo-játékot és annak szabályait.

Iskolasapkák 45 kr., gumizott tornaczipő, 1 frt Kneip czipő 2.90 kr. kizárólag **Weiner Mátyásnál, Bpest, Andrássy-út 3.**

A polo-játék ugy a szabadban, mint egy tágas terebben játszható. A játéktér nagyságára nézve nincs előírás vagy szabály. Legcélszerűbb az olyan sík térség, melynek hossza körülbelül 60 méter, szélessége pedig 25 méter. A játéktér burkolatául legjobbnak a parquet bizonyult, vagyis a fa padolat, de alkalmas és megfelelő a ledöngölt, macadomozott vagy asfalt burkolattal bevont talaj is. Ajánlatos a játéktér nagyságát léczek lefektetésével kijelölni.

Szabályok:

1. A játszma, mint a footballnál is, két egyenlő részre oszlik. Minden fél játszma 20 perczig tart, a szünet 3 percz.
 2. A goal egy 35—40 cm. hosszú és 25 cm. magas szekrénykéből áll, melynek előfala könnyen mozgatható, tulsó oldalán pedig csengetyűvel van ellátva.
 3. Egy goal akkor érete t el, ha a labda egy gépen direct keresztül dobva a szekrényt érinti és ekként csengetés hallatszik.
 4. Egy goal 10 pontot számít azon csapat részére, melynek tagja azt elérte.
 5. A játékrendező a tér közepére helyezi a labdát, s adott jelre a játszmában résztvevő két kerékpáros csapat egy-egy tagja feléje indul, mivel a játék megkezdődött.
 6. A csapatok minden goal után helyet cserélnek.
 7. Csak az első vagy hátsó kerékkel szabad a labdát mozgásba hozni. Botok vagy labdaütők használata tilos.
 8. A labdát kézzel vagy lábbal érinteni nem szabad.
 9. A játékosok mással nem, csupán a vállal, könyökkel és a térdel küzdhetnek és védekezhetnek egymás ellen.
 10. Valamely szabálytalanság esetén a játékbíró „megállj!” kiáltással szakítja meg a játékot.
 11. A kerékpárosok erre kötelesek a játékot azonnal beszüntetni.
 12. Sérülés esetén a játékbíró szünetet rendel el.
 13. Vitás kérdésekben a játékbíró dönt és ítél.
 14. Ha az egyik csapat goal-ját szabálytalanul védi, öt pontot veszít.
 15. Ugyancsak öt pont elvesztésével jár az is, ha a csapat egyik tagja lábát a földre teszi és a labdát evvel elrugja.
 16. Az elbukott kerékpáros ellenséges területen nem ülhet gépre; s ha mégis ezt tenné, csapata 5 pontot veszít.
 17. Nemkülönben 5 pontot veszít az a csapat is, mely ellenfeleivel szemben illoyalisan játszik.
 18. Bőrrel átvont, kemény labda használandó. Átmérője $7\frac{1}{2}$ cm. legyen Sulya 200—210 gramm.
- A játszma megkezdése előtt a játékosok goal-jaik elé helyezkednek akként, hogy egyik lábuk a földön, másik a pedalon legyen. A játékbíró sipjelére mindkét csapatból egy-egy kerékpáros a tér közepére tett labdához siet, s a melyik közülük azt előbb eléri, kerékével az ellenséges csapat goal-jába igyekszik lökni, mely körül az „otthon” maradtak keringenek, hogy a goal felé repülő labda védelemre készen találja őket. Jó, ha a játékosok kis áttételi gépet használnak; ezzel gyorsabb mozdulatokat végezhetnek és hirtelen megállhatnak. Az a megállapodástól függ, hogy a játék fékes vagy féknélküli gépekkel történik. A Párisban időző angol polo-játékosok féknélküli gépeket használnak.

Remélhetőleg a magyar egyletekben is hívókra fog találni ez a szép kerékpáros játék, melynek, ha benne kis ügyességre teszünk szert, sok kellemes oldala van. A téli holt időny egy-egy club estélyének vonzó programpontja lehetne a polo-játék bemutatása vagy még inkább később két kerékpáros polo-csapat mérkőzése.

„Kerékpár-Sport”.

A Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet.

A „Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet” mult hó 27-én tartotta meg rendes évi közgyűlését a városház nagytermében.

Ritka eset az egylet 17 éves történetében, hogy mindjárt az első alkalommal megtartathatott a közgyűlés. Az alapszabályok ugyanis a határozatképességhez az egylet rendes tagjai harmadrészenek jelenlétét kívánják, mi tekintettel arra, hogy a tagok tulnyomó része hölgy, kik bizony némileg feszélyezve vannak a megjelenésben, csak nagyon ritkán volt összehozható. Most sem épen akadálytalanul ment a dolog, de végre mégis nyélbe ütett.

Dudás Adolf egyleti e'nök konstatálván a közgyűlésnek alapszabályszerűleg történt egybehívását a határozatképes gyűlést megnyitja s a felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére Szabó Béláné és dr. Kálmán Ignáczné urnőket kéri fel.

Ezután bemutatja az 1897/98. egyleti évről szóló következő jelentését:

Tisztelt közgyűlés!

A kit sirat az egész világ s a kiért különösen a magyar nemzet mély gyászt öltött: Erzsébet királyné, hazánk nemtője, egy századvégi elfajult őrvongó vadállati dühének lett ártatlan áldozata!

E gyászos esemény borzalmainak ecsetelése a történelem feladata leend. Nekünk csak a mérhetetlen fájdalom, az emberi erények eszményképét megtestesített nagyasszony tüneményes emlékének megőrzése maradt fel.

Indítványozom tehát, hogy e megrázó tragédia szerencsétlen áldozata, felejtethet'len emlékü nagy királynénk szomorú halála fölötti igaz fájdalomunknak adjunk jegyzőkönyvi kifejezést! — — —

A most lefolyt 1897/98. egyleti év történetéről alig van jelenteni valóm. Az időny meglehetősen gyenge, az érdeklődés ellenben eléggé élénk volt.

Az általában zilálnak mondható társadalmi állapotok — hála az égnek — egyletünkben lábra nem kaphattak és egyletünk tagjai a „jégcsalád” nálunk már szokásos összetartozandósági érzetét melegséggel ápolták. Jégpályánk állandóan látogatott volt és mindig a legkedélyesebb összhang jellemezte az egybegyűlt társaságot. Jégről pattant hölgyeink jártak elől a jó példavát és bú-bajt feledve, bennünket is hasonlóra hangoltak, hogy zavartatanul élhessünk testedző sportunknak.

A mult évben már mintegy megvalósultnak látszott viágítási kérdés — sajnos bizonytalan időre ismét megoldatlan marad. Nem rajtunk mult, hanem a vállalkozón, ki látva, hogy a várossal zöld ágra aligha vergődik, minket is cserben hagyott.

Ujítás e szerint semmi sem történt, régi kényel-

münk azonban csorbitatlanul felmaradt és azt élveztük is.

A jövő bizonyára meghozza a mi fokozatos haladásunkat is. Ez évben megnyílt állami főgymnasiumunk kiváló igazgatója és érdemes tanári karában, egyetünk felvirágzásának egyik hathatós emeltyűjét vélem látni.

Az egyet választmánya és tiszti kara — a lehetőség képest — megtette kötelességét. Gyűlésekben és azonkívül intézte az ügyeket. Akadály egyáltalában nem merült fel.

Tagjaink száma bár nem rohamosan, de folyton növekszik s ez természetes is, mert egészséges sportunkat a már gyakorlók folytatják, az új nemzedék pedig alig várja, hogy belefoghasson s minthogy azután már ő is marad: a jövő a mienk!

Fogyás is volt tagjaink sorában. Távozás folytán megszűnt tag lenni egyik buzgó, alakulásunk óta kedves tagtársunk: Schönfeld Janka. A boldog házasság révénbe költözött, hova őszinte jókívánataink kísérték. Eltávoztak még: Stepaniczky Ferencz, Kintzig Béla és dr. Deutsch Endre, kiléptek: Bihary Ferencz, Domány Ignáczné és dr. Kálmán Ödön tagtársak. A halál dermesztő keze is benyult sorainkba és kiragadta közülünk Székely Elemér tagtársunkat. Az élte virágában elhunyt tagtárs temetésén egyetünk képviselve volt, most pedig fejezzük ki fájdalomunkat és adjunk annak jegyzőkönyvében is kifejezést.

Az anyagi s egyéb dolgok tekintetében még e gyűlés folyamán értesül a tisztelt közgyűlés s így nincs egyéb hátra, mint eddigi bizelmukat megköszönve, lejáró mandátumainkat szíves rendelkezésükre boosájtani.

A „Gyöngyösi Korcsolyázó-Egyet“ választmánya nevében:

Gyöngyös, 1898. november 27-én.

Dudás Adolf,
egyl. elnök.

A közgyűlés a jelentést helyeslőleg tudomásul veszi és a jegyzőkönyvhöz csatolni rendeli.

Ismerteti továbbá elnök a lefolyt év zárszámadását, mely a számvizsgálók által felülvizsgáltatván, helyesnek máilitatott s melyet a választmány is elfogadásra ajánl.

A zárszámadás jóváhagyása mellett a közgyűlés Rosenfeld Emil egyeteli pénztárosnak — köszönetnyilvánítás mellett — a felmentvényt megadja.

Bemutatattván az 1898/99. évi költségelőirányzat, az elfogadtatik és utasittatik a megválasztandó választmány, hogy az egyet ügyeit annak keretében kormányozza.

Ezután megejtetett a tisztújítás. Elnökké: Dudás Adolf; alelnökké: Hanisz Imre; titkárrá: Schmidt Viktor; pénztárossá: Rosenfeld Emil; rendezővé: Pásztor József egyhangulag megválasztottak; választmányi tagokká pedig titkos szavazás útján: Balás Ignáczné, dr. Schönfeld Mórné, Bognár Sándor, Diczenti Géza, Kozmári Dezső, Makra Géza, Mintzér József, Rezutsek János, Ruzs Jakab és Stern Ede lettek megválasztva. Számvizsgálók: Adler Zsigmond, Klein Ferencz és Ungerleider Ferencz lettek.

Végül elnök jelentvén, hogy sem felebbezés, sem indítvány a kiszabott záros határidő alatt be nem érkezett, a közgyűlést befejezettnek nyilvánítja.

Különfélék.

Miniszteri elismerés. 2094.—1893. A kassai tanterület kir. főigazgatósága. Tekintetes Erdélyi Imre kir. kath. főgimnáziumi tornatanár urnak Szatmáron. A nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter urnak folyó évi október 3-án 60,527. szám alatt kelt rendelete értelmében van szerencsém Tekintetes Tanár Urnak a folyó évi május 29-én Szatmáron tartott kerületi tornaverseny körül a verseny rendezése által szerzett érdemeiért a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur elismerő köszönetét becses tudomására hozni. Hazafias üdvözléssel Kassa, 1898. november 6 án.

Szieber Ede, s. k.,
kir. tanácsos, főigazgató.

A szatmári kerületi tornaverseny végrehajtó bizottsága a mult héten Hérmán Mihály polgármester elnökléte alatt tartotta utolsó gyűlését. Egyedüli tárgya a tornaverseny számadásainak végleges rendezése volt; a számadásokat Ratkovszki Pál szatmári kir. kath. főgimnáziumi igazgató, mint ügyvivő elnök terjesztette elő, melynek megvizsgálására Jákó Mihály, a termény- és hitelbank igazgatója, a pénzügyi bizottság elnöke, Regéczi Sándor, ev. ref. főgimnáziumi tanár és Ferenczy János pénztári ellenőr küldettek ki. A tornaverseny különböző bevétele adományokból, hangversenyből a tribünök ülő és álló helyeiből volt összesen 3105 frt 15 kr. Szatmár város adománya 1000 frt. Összes bevétel 4105 frt 15 kr. Ezekkel szemben a kiadás volt 3917 frt 05 kr. Maradvány 188 frt 10 kr. A 758 frt értékű tornaszerek és játékeszközök, mint Szatmár város ajándéka, a helybeli kir. kath. és ev. ref. főgimnáziumok között osztott el egyenlően. A fent maradt érmekből 1—1 ezüst érmet emlékül a városi éremgyűjtemény, a két gimnázium. Egy-egy bronzérmet a Kölcsey-kör, a róm. kath. fi- és nőképző intézetek és a róm. kath. fiu elemi iskola kaptak. Az oklevelek is, mely igen díszes kiállítású, rövid idő múlva készen lesznek és akkor haladéktalanul megfognak küldetni az egyes intézeteknek, az oklevéllel kitüntetett tanulóknak és a versenyben részt vett tornatanároknak. Az érmek, mely a körmöczbányai pénzverő intézetben készültek, már régebben szétküldettek. Az arany érmek 20 frt értékűek, az ezüst 1 frt 80 kr., a bronz 75 kr. Egyik oldalán van Szatmár város címere e körirattal: „Szatmári kerületi tornaverseny 1898.“ A másikon fölgykoszoru és ezen irattal: „Erős karok védik meg a hazát.“ A tornaversenyen részt vett tornatanárok emlékül 1—1 ezüst érmet is kaptak. A végrehajtó-bizottság Erdélyi Imre kir. kath. főgimnáziumi tornatanárnak a verseny rendezése körül teljesített fáradozásaiért 100 frt tiszteletdíjat szavazott meg.

A „Fővárosi Vivó-Club“ október elsején uj. a régi-nél sokkal tágasabb, izléssel berendezett helyiségbe költözött. Ezt a helyiséget, mely a Teréz-körut 39. számú házban van, mult hó 26-án, szombaton avatták fel sikerült ünnepséggel. A club, a hol különben már a beköltözés napjától eleven volt az élet, egészen megtelt erre az alkalomra. A társasvacsorán mondott felköszöntőkben a club tisztviselőit éltették. A társaság jó hangulatban az éjjeli órákig maradt együtt.

Kerékpározó tanulók. A Nagybecskereki Kerékpár Egyet egyik szerény tagja irányában akarjuk elismerésünket leróni. Edelmann Ottórol, a nagybecskereki főgimnázium tanáráról van szó. A derék sporttárs, ki

szakantárgyai előadásán kívül az egész intézetnek tornatanítását is vállain viseli, fennmaradó kevés szabad idejét gépével tölti, de nem egyedül, hanem az általa nevelt 43 főből álló gimnázista kerékpáros csapat körében. Hogy Edelmán milyen buzgalmat fejt ki a kerékpározás terjesztése körül, azt az elmondottak mutatják. Sok ilyen derék uttörőt a magyar kerékpársportnak!

„K.—S.”

Előfizetési felhívás a lovagiasság, párbaj, párbajszabályok című műre. Kötelességet vélek teljesíteni, a midőn e könyvem a nyilvánosságnak átadom. Hosszu munka eredménye ez. Nem paragrafusokba akartam én szedni a lovagiasságot, hanem eszméket és gondolatokat fejtek ki. Új eszméket, új ideákat vetek fel, a melyeket a lovagias társdalom van hivatva megvalósítani. Időt és fáradságot nem kíméltem, sőt tetemes áldozatot is hoztam azért, mert meggyőződéseim, hogy e könyvemmel sok, különben elhamarkodott és semmitmondó afférnek elejét veszem. Munkám — a vívástól kezdve a lovagias ügy teljes lebonyolításáig — felölel mindent, a mire szükség van: alaposan, kimerítően. Különös gondot fordítottam a jegyzőkönyvekre, a melyekből minden egyes esetről egy-egy mintapéldányt közlök. A mű terjedelme 15—16 ív (540—256 oldal). Ára 1 frt 50 kr. Az előfizetési pénzeket és a gyűjtőleveket, a név és a lakás pontos megjelölésével kérem a Pesti könyvnyomda-részvénytársaság címére (Budapest, V., Holdutca 7. sz.) beküldeni. Budapest, 1898. évi november hó 3-án.

Vargay István.

A Budapesti Egyetemi Athletikai Club alakulása bevégezt tény. Végre beteljesedett sokak szíve vágya. az atletika hívei tapsolhatnak, elfoglalták a rájuk nézve legdúsabb bányát az intelligens aranyifjúságának szívében, az alma mater falai közt. A mozgalom élén Magyarország volt kultuszminisztere áll, az ő érdeklődése megbecsülhetlen nyereség az ügynek és záloga a sikernek. Az alakuló közgyűlés impozáns volt, a lelkesedés nagy, a tanári kar rokonszenvesen fogadta az ifjúság ez irányu mozgalmát, csak egy kis képzeltetés kell és valósággá válni látjuk az angol egyetemi sportéletet, mely alapja lett a legnagyobb világbirodalomnak. Százával gyűlt egybe az ifjúság a tud. egyetem első szanatóriumában, a hol a közgyűlést Szemenyei Kornél, az egyetemi kör elnöke, megnyitotta. Az alapszabályok elfogadása után következő választáson megalakult a tisztikar. Elnök: br. Eötvös Loránd; alelnök: dr. Klupathy Jenő egyetemi tanár; főtitkár: dr. Záborszky István egyetemi tanársegéd. Ifjúsági elnök: Komáromy Zoltán j. h.; alelnökök: Navrátil Dezső o. h., ifj. Matlaszkovszky István j. h., Bayer Róbert b. h., Tombor Valér gyógyszer. h.; főjegyző: Mártonffy Miklós j. h.; titkár: Groó Béla o. h.; pénztáros: Erdély Antal egyetemi tanácsjegyző; ellenőr: Mavcsinszky Ferencz b. h.; háznagy: Bibó István j. h.; szertáros: Kovács Dénes gy. h.; jegyzők: Brüll Pál j. h., Schulek Alfréd o. h., Oberle Károly b. h., Feuermann Arnold gy. h. — A megalakulás technikai munkáját jól ismert atletánk, Záborszky István végezte, ő penditette meg az eszmét, ő hozta azt mai stádiumába. Eme munkája méltó folytatása volt fényes versenycarrier-jének és méltó Magyarország bajnokához. Az egyesület színei a 4 színű egyetemi zászló színei lesznek és pedig fakultásonként más. A jogászok megtartják sárga, az orvosok kék, a bölcsészek barna színüket, a gyógyszerészek pedig a theologusok lilásba játszó vörös színe lesz, mert a theologusok egyelőre nem vesznek részt az új club atletikai életében.

sok egyelőre nem vesznek részt az új club atletikai életében.

„S.—V.”

Az idei uszóversenyek eredményeit a „M. K. A. S.” a következő statisztikával mutatja ki.

Díjakat nyertek:

Az egyesület neve:	I.	II.	III.	IV.	V.	Bajnokságok	Összesen
M. U. E.	46	38	25	1	1	10	121
III. K. T. és V. E. . .	4	6	1	—	—	—	14
O. U. E.	5	4	4	2	—	—	15
M. F. C.	3	—	—	—	—	—	3
B. T. C.	—	4	—	—	—	—	1

Az egyes versenyzők által elért eredményeket a következő táblázatban mutatjuk be:

Név	Egyesület	I.	II.	III.	IV.	Bajnokság	Összesen
Gräfl Károly . . .	M. U. E.	10	3	—	—	5	18
Gräfl Ödön . . .	„	7	—	—	—	3	10
Sugár Elemér . . .	„	5	—	—	—	2	7
Halmay Zoltán . .	„	4	4	1	—	—	9
Klein Géza . . .	„	6	1	2	—	—	9
Biegelbauer A. . .	„	3	6	1	—	—	10
Braunberger H. . .	„	2	5	1	—	—	8
Pédery Gyula . . .	„	1	4	3	—	—	8
Pármitzky L. . . .	„	1	2	2	1	—	6
Körpel Andor . . .	„	1	2	—	—	—	3
Láng László . . .	„	1	1	1	—	—	3
Gál Lajos	„	1	3	—	—	—	4
Alapi Andor . . .	„	—	2	—	—	—	3
Kormos T.	„	—	1	1	2	—	2
Ruttkay B.	„	—	—	4	—	—	4
Hochstein T. . . .	O. U. E.	2	—	1	—	—	3
Kugler S.	„	3	2	1	—	—	6
Fodor G.	„	2	1	—	—	—	3
Fliegl K.	„	2	3	—	—	—	5
Orel G.	„	2	2	—	—	—	4
Lindner E.	„	—	3	—	—	—	3

E kimutatás kiegészítéséül itt közöljük az elnyert bajnokságokat:

Gräfl Károly: M. U. E. 804½ méteres bajnoksága (1898. június 29. Budapest, Szt.-Lukácsfürdő). Magyarország 1 angol mértföldes bajnoksága (1898. július 24. Siófok), Csehország mértföldes bajnoksága (1898. augusztus 14-én. Prága.) és Duna bajnoksága (1898. augusztus 26. Budapest).

Gräfl Ödön: M. U. E. 100 yardos bajnoksága (1898. június 26. Budapest, Szt.-fürdő), Magyarország 100 yardos bajnoksága (1898. július 24. Siófok) és Csehország 100 yardos bajnoksága (1898. augusztus 14. Prága).

Sugár Elemér: Adria bajnoksága (1898. augusztus 7. Triest). Kitartó úszás bajnoksága ugyanakkor.

Az idei versenyszezon alatt Magyarországon összesen 13 nagyobb szabású versenyt tartottak meg. Ebből a M. U. E. rendezett hatot; ötöt Budapesten, egyet Siófokon. A M. U. E.

védnöksége alatt rendeztek egy versenyt Budapesten a Margitszigetből, egyet Gödöllőn és egyet Szt.-Mihályon. Ezenkívül az O. U. E., a III. ker. T. és V. E. és a Hódmezővásárhelyi T. és V. E. rendezett egy-egy versenyt.

Az Olympiai játékok Párisban 1900-ban tartatnak meg a következő sorrendben: *Athletikai sportok.* — Skifutás 100, 400, 800 és 1500 méter, akadályverseny 110 méter. Pávelugrás, magasugrás, rudugrás, súlydobás és diszkosvetés. Pentath'on, négyes küzdelem: 100 vagy 400, 800 vagy 1500 méteres futás. — Magasugrás; hosszú vagy rudugrás. — Súlydobás vagy diszkosvetés. — *Torna.* — Egyéni versenyek: Függőszekedés a kötélén. — Nyújtógyakorlatok. — Gyűrűgyakorlatok. — Alacsony korlát. — Lóugrások. — Súlyemelés. — *Vívás.* — Törvívás. vívás görbe és egyenes karddal. (Műkedvelők és mesterek részére.) — Angol és francia ökölvívás. — Vívás vékony és vastag bottal. — Római és svájci birkózás. — *Vízisportok.* — Vitorlázás: Vitorlázás folyón (5 tonnánál kisebb méretű hajók részére). — Vitorlaverseny tengeren (20 tonnás hajók részére). — Evezés: Egyevezős 2000 méterre (Sífis). — Kétevezős, négyevezős és nyolcevezős 2400 méterre (Oútriggers). — Uszás: Gyorsuszás 100 méterre, kitartó és gyorsuszás 500 méterre, kitartó uszás 1000 méterre. — Alábukás és mentés versenyek. — Water-Polo. — *Kerékpározás.* Verseny 2000 méterre, előírt pályán, vezető nélkül. — Távverseny száz kiöméterre, előírt pályán, vezetővel. — Verseny kétüléses gépen 5000 méterre, előírt pályán, vezető nélkül. — *Lovagló sport.* — Polo. — *Játékok.* — Rugó labda (Rugby és Association). — Cricket. — Golf. — Lawn-Tennis (kettesbe és négyesbe) — Gropuet. — Hockey. — Longue-Poume. — Courte-Paume. — *Turistaság.* — Díjtetés annak, ki az 1896-iki olympiai játékok óta a legmagasabb hegyet megmászta. — *Nyíl-lövészet.* — *Korcsolyázás.* — A vívás kivételével mind e versenyekben csak műkedvelők vehetnek részt. Az egyes versenyek idejét és helyét a szervező bizottság később fogja közzétenni. Versenydíjaként csak műtárgyak szerepelnek. A részletekre vonatkozó vonatkozó kérdések intézhetők: 47. Rue de Varennes — Paris, vagy Kemeny Ferenczhez, (Budapest, VI., Bulyovszky-utca 22. sz.) a ki az érdeklődő egyesületeknek és egyéneknek szívesen küldi meg az eredeti francia programot is.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban VIII. József-körút 43.szám.

Róbelly vivómester

vezetése alatt álló

Royal torna és vivóterem

Budapest,

VII. Erzsébet-körút 45—47. (Royal szálloda).

Kard- és törvívás. Gyermektornászat. Vívó-órak: reggel 7 órától este 10-ig. Kluboknak, egyetemeknek és egyetemi hallgatóknak kedvezményes árak.

Telephon: Royal nagyszálloda. Fürdők és villanyvilágítás.

Első Magyar KERÉKPÁRGYÁR
VARRÓGÉP ÉS
R. T. BUDAPEST.

Vivók körében

sensatiót kelt a gumiból készült, szabadalmazott

„Damascenus” kardmarkolat,

mely rugalmasságánál fogva nem nyomja a kezét, elhárítja a kard csúszását, megóvjaa a keztyűt a kopástól.

A cs és kir. hadügyminiszterium 1522/1896 sz. rendeletével tanítási czélokra ajánlotta.

Bármely kardra könnyen ráerősíthető!

Legtöbb államban szabadalmazva!!

Viszontelárusítók kerestetnek.

Magyar ruggyantaárugyár
részvénytársaság
BUDAPEST,

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Egész évre 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Mégjelen havonként
kétzer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség
Csokonai-utca
3. sz.

Kiadóhivatal
József-körút 43. szám.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vívó-Club,
Érsekújv. Vívó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vívó-Egyes.
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.
Lévai Torna- és Vívó-Egylet
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei vívó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. torna-egylet,
Magyar Úszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vívó-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet
Quarnero csónakázó.-egylet,
Sátoraljaiújhegyi Korcs. Egyl.
Selmeczi Akad. Athléta-Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,

Szabadkai Torna-Egylet,
Szarvasi Korcsolyázó Kör,
Szatmár-Németi torna és vívó-Egyl.
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli korcs.- és hajós-Egylet,
Torontáli atletikai club
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47.00. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézeteinek.

Haladásunk.

A tanügyi reformok terén minden ujitás a legnagyobb körütekintést igényli, mert az elhamarkodott, téves vagy nem egészen üdvös intézkedések csak nehezen változtathatók meg és ezek is akkor, midőn már sok ezer tanuló kárát vallotta. Az ifjúsági testgyakorlati oktatás reformja is már közel 16 éves multra tekinthet vissza, de az alkotások nem állnak arányban az idővel és a felkeltett reményekkel.

Tornatanításunk sok iskolában ma is csak oly fokon áll, mint ezelőtt 16 évvel, mert az ügy érdekében eddig kiadott miniszteri rendeletek a játékokat, és a szabadtéri gyakorlatokat a tanító hatóságoknak figyelmébe ajánlják, a versenyekre buzdítanak, de magát a tornatanítást sem anyagában sem módszerében nem változtathatták meg. Daczára ennek itt is a haladásnak nyomait látjuk. — Az ifjúsági versenyek a legvilágosabban tanuskodnak arról, hogy a tornatanárok jóindulatán nyugvó reformeszmék minden parancsoló felsőbb szó nélkül is megtermik gyümölcseit. — Mert ma általában, — az évek folytán minden ujitás nélkül is várható fejlődéstől eltekintve, — tornatanításunk eredményesebb, főleg a tanulók előtt kedveltebb, mint volt azelőtt. Erről tanuskodnak azon tapasztalataink, melyeket a sikerült ifjúsági versenyekben és a megnépesült testgyakorló egyletek gyakorló terein tehetünk. A középiskolait elvégzett ta-

nuló ma már tovább folytatja testképzését az iskola falain túl is,

De megtörténtek már az idén arra nézve is a lépések, hogy a tantervben is nyoma legyen a tornatanítás reformjának. Az országos közoktatási tanács megbízásából egy bizottság megcsinálta az új tornatanítási tanterv tervezetét is, melyben a reformeszméknek már határozott alakja van. Igaz, hogy a készített tervezetnek lényegét, hogy a testgyakorlatokra a középiskola heti három órát fordítson, a tanács nem fogadta el, de a régi korlátok közt is sok üdvöst várhatunk az új tantervtől.

Haladást tapasztalhatunk főképen tornatanáraink lelkesedő munkásságában, mely mindenkor legbiztosabb alapja lesz a jó eredményeknek. Tornatanáraink közül sokan anyagi jutalmazás reménye nélkül sok időt szentelnek a tavaszi és őszi időben a szabadtéri gyakorlatokra. Itt ki kell emelnünk azt is, hogy miniszterünk a tornatanárok javadalmazásának rendezésével elismerte a munkásság fontosságát is. A haladást abban is tapasztaljuk, hogy tornatanáraink a szakirodalom terén is mind buzgóbban munkálkodnak. — Különös örömről szolgál, hogy lapunknak önzetlen munkatársai évről-évre szaporodnak. — A lapunkban évekkel ezelőtt még nem ritka személyeskedő hang is mindjobban gyengül már és helyet ad a tisztán tárgyilagos írásmódnak.

Egyben azonban mi haladást sem tapasztalunk.

talunk! Az ifjúsági játékterek létesítése körül a pár év előtt fellendült érdeklődést ma fásult közöny váltotta fel. — Itt a fővárosi tornatanárok vaamilyen együttes fellépésétől várhatnánk valamit, mert égető szükségük főleg a fővárosi tanulóknak van a játékterekre.

Haladunk, haladunk, de oly lassan, hogy néha azt hihetnők, hogy állunk.

A „Magyar Athletikai Club” rendkívüli közgyűlése.

E hó 15-én tartott a M. A. C. rendkívüli közgyűlése, melynek tárgysorozatában dr. Gerenday György lemondása az alelnöki tisztról s helyette új alelnök választása szerepelt. Az egész közgyűlés lefolyása az ezen uralkodott benső, barátságos hang legjobb czáfolata azon indokolatlan állításnak, mintha belviszály, palotaforradalom ütött volna tanyát a clubban s idézte volna elő a változásokat. Dr. Gerenday György tíz évi munkájába belefáradva visszavonult alelnöki tiszteből s midőn bizonyossá vált, hogy eme szándékától eltérni nem hajlandó, a club vezető köreinek kötelességévé vált, hogy felváltásáról gondoskodjanak. Dr. Krasznay Ferencz személye felé fordult a közbizalom, a ki a jelöltséget elfogadta s a december 15-iki közgyűlésen ugyszólván egyhangulag megválasztott.

A club nem mulasztotta el, hogy dr. Gerenday György személye iránt lelépése alkalmából is kimutassa rokonszenvét, elismerését, melyet évtizedes buzgó munkájával, szeretetreméltó modorával magának biztosított. Érdemei elismeréseképpen már régebben tiszteletbeli tagjává választván, ezuttal a club elismerése jeléül a club aranyérmét nyújtotta neki át s működése emlékének a club sportéletében való megörökítése céljából „Gerenday-vándordíjat” alapított. Ezeknél is maradandóbb emléket biztosított magának a lelépő alelnök sokévi működése eredményeiben a club újjáalakításában, mely vezérszereléséhez fűződik.

A közgyűlés lefolyásáról különben a következőket jelenthetjük.

98 tag jelenlétében dr. Gerenday György nyitotta meg az ülést, megállapítván a határozatképességet s a jegyzőkönyv vezetésére a club titkárát kérvén fel. Meleg szavakkal bucsuzott a club tagjaitól.

„A pillanatban, a mikor önöktől e helyről bucsuzom, a mult, jelen s jövő ölelkezik egymással.

A multat tekintve magamról csak annyit jegyzek meg, hogy mindig a club jóvolta, sport- és társadalmi tekintélyének emelése volt a célom s a clubot szeretvén: a szelidség, a békesség, igazság s az összetartás fegyvereit használtam.

Jelenleg az utolsó percekben, utolsó gondolatom az elismerés nyilvánítása azokkal szemben, kik 10 évi működésem alatt munkájukkal, tudásukkal, barátságukkal támogatni szívesek voltak.

Kivánom, sőt azon reményben is vagyok, hogy a Magyar Athletikai Clubnak, melynek úgy a sport, mint a társadalmi téren hívatása van, mindenkor lesznek oly lelkes támogatói, mint nekem voltak.

Ily férfiakra nagy szükség is van, mert míg a közelmultban is a sport művelői ugyszólván egy kiváltásos osztályból kerültek ki, addig ma már a sport általános alakot öltött s így a sport nemes, lovagias

karakterét megőrizni, az elfajultságtól megóvni, a ferde iránytól megvédeni a történeti multtal bíró Magyar Athletikai Clubnak nagy és nemes feladata.

A midőn tehát a club anyagi részét érintő számadásokat a számvizsgáló uraktól a legpontosabban átnézve betérjeszténem a végből, hogy a mostani közgyűlés jegyzékéhez csatoltassanak — a club jövőjét végezetül annyiban érintem, hogy legyen mindenkor magyar, legyen mindenkor lovagias s legyen mindenkor tudatában annak, hogy a sport és társadalmi téren jogokat szerezve kötelességei is vannak!...”

Gerenday átvadva az elnöki széket Lázár Pál korelnöknek, az néhány meleg szóval emlékezik meg Gerendayról s átadja a szót Szokolay Kornél ünnepi szónoknak, ki lelkes szép szavakkal méltatja Gerenday működését. A testgyakorlat nemesítő hatásából indulván ki, vázolja a club feladatát. Gróf Esterházy Miksa, a club nagynevű alapítója intenczióinak megvalósítóját ünnepeli Gerendayban. Bár nem a porondon kereste a babérokat, évtizedes buzgó, lelkes és teremítő munkájával kivívta magának a club legjelesebbjeinek, bajnokainak juttatni szokott jelét az elismerésnek: a club aranyérmét, melyet a club hálás elismerése jeléül neki átnyújt.

Dr. Gerenday György köszönő szavai után, Krepelka Béla titkár megemlékezőn azon érdemeiről, melyeket dr. Gerenday György, a club újjáalkotója magának a club sportéletében is szerzett.

Ezek megörökítése céljából a club tagjaival a sport intensív művelésére való újabb buzdítására a club Gerenday nevére elnevezendő vándordíjat alapít.

Korelnök elrendelvén a szavazást, annak eredményeképpen dr. Krasznay Ferencz választott meg a M. A. C. alelnökévé. Székfoglaló beszédében a következőket mondja:

Mélyen tisztelt tagtárs Uraim! A mikor azt a nagy megtiszteltetést, a mely az Önök választásában nyilvánul, mely köszönettel veszem tudomásul, engedjék meg Önök, hogy az azal az őszinteséggel, a melyet az athletiktól úgy kint a porondon mint itt a tanácskozási teremben mindenki joggal elvárhat, megmondjam, hogyan gondolkozom én arról a megtiszteltetésről, a mely az Önök választásában nyilvánul. Én így gondolkozom: Ha valakit oly megtiszteltetés ér, mint a mely megtiszteltetésnek én részesévé váltam, annak két indoka lehet. Az egyik indok, hogy az a valaki kiváló érdemeket szerzett magának a club körül. Tisztelt Uraim! Ezzel az egy eshetőséggel én könnyen leszámolhatok, a club körül nekem semmiféle érdemeim nincsenek.

A másik indok az lehet, hogy Önök egy munkatársat óhajtottak választani. Azt hiszem, hogy eltalálom az igazat, a midőn azt mondom, hogy ezen eshetőség áll az Önök esetére. Munkatársat akartak választani, kiválasztottak egyet a sok közül, felhívták a munkára és kezébe letették a clubnak ügyeit. Ezen megtiszteltetés azon kötelességet hártja reám, hogy habár csak vázlatosan, rövid szavakkal azt elmondjam, hogyan képzelem én el a jövőt, hogyan szándékozom én fejleszteni azt a sok parlagon heverő erőt s egyesíteni azon nagy morális és fizikai erőket, melyek a club ereiben lüktetnek.

Tisztelt közgyűlés! Haladni, építeni, valami nemeset alkotni öntudatos cél nélkül, ideálok nélkül nem lehet. Nekünk is meg vannak a magunk ideáljai s ezek keletkezésének gyökerei messze visszanyulnak a multba, abba a multba, amelyet kedves barátom Szokolay Kornél üdvözlő beszédében oly szépen jellemzett s a melyet clubunk alapítója, boldogult Eszter-

házy Miksa gróf vetett meg. És ez a mult azt mutatja nekem, hogy művelnünk kell az athletikát, azokat a sportokat, a melyek Angliát oly nagygyá tették, a világ első nemzetévé. Nekünk nehezebb a feladatunk, mert mi egy kis nemzet fiait akarjuk ugyanazon győzelemre vinni, ugyanazon sportokban a melyekkel a nagy angol nemzet oly sok diadalt aratott. Nekünk első gondunk kell, hogy legyen, elhódítani a magyar ifjúságot a kávéházi élettől s feltárni nekik, megkedveltetni velük az életkedvet, életerőt nyújtó porondját az athletikának. Ha ez a célunk, akkor mindenekelőtt azon kell lennünk, hogy az ezen cél elérésére szolgáló eszközöket megtaláljuk. S ha keresem az eszközöket, megakad a szemem mindenekelőtt azon hogy ez a club első sorban sportegylet, hogy tehát minden ágát az athletikának fel kell használnunk s cultiválnunk kell mindazon sportokat, a melyek az egyesület céljainak előmozdítására alkalmasak. Versenyeket kell rendeznünk. Egy kiváló sportíró azt mondja, hogy a verseny arra való, hogy a jók közül kiválassza a jobbakat. Nekünk is tudnunk kell, kik a legjobbaink s ha mindjárt nem is a közel jövőben, de a távolabbi jövőben versenyünket e célból szaporítanunk kell. Fel kell ölelnünk nemcsak az eddig üzött sportokat, hanem azon szép új angol játékokat is, a melyekkel e nemzet a művelt világot legközelebb megajándékozta. A régebbi sportok közül ott látom a vivást, e nemes sportot, a melyben a hegemóniát évek során keresztül az athletikai club vitte. E sportot fejlesztenünk kell, mert valljuk be őszintén, ha résen nem állunk, a megszerzett vezérszerepet könnyen elveszthetjük.

A mi a belső igazgatást illeti, erre csak azt mondhatom, hogy legyen a szervezet egyszerű, kerüljük a bürokratizmust, gazdálkodásunkban pedig költsünk inkább sportcélokra, de annál kevesebbet irodai és egyéb célokra. A mi a sportegylet társadalmi életét illeti, e részben elődöm oly kiváló érdemeket szerzett, hogy a jövőben én is csak az ő nyomdokaiban kívánok haladni. Tartsunk össze, szeressük és becsüljük meg egymást, tiszteljük társainkat. A M. A. C. kebelében ma is oly tonus uralkodik, a mely felemeli a clubot a legkiválóbb társadalmi egyletek sorába. Ezt a tonust megőrizni a jövőben is, én szigorú feladatomnak ismerem el.

Ezek volnának nagy vonásokban azok a célok, a melyeket kitűzök s melyekről meg vagyok győződve, hogy nem ábrándképek, sőt könnyen elérhetők. Hogy ezen irányban sikerrel haladhassunk, arra nekünk munkásságunkat még egy nagyobb actióval és be kell tetőznünk s erre akarom még csak röviden szíves figyelmüket felhívni. Centrálunk kell összes erőinket, az összes athletikát és e végből egy állandó biztos otthont kell szereznünk, létesítvén egy homeot, a hol területileg is egységesen üdvözölhessük egymást, üzhessük úgy a sportot magát, mint teljesítjük társadalmi téren működésünket. Tisztelt közgyűlés! Nem kívánok e kérdésre bővebben kiterjeszkedni, az urak ugyanis mindnyájan tudják, mi van tervbe véve, elég az, ha jelzem, hogy ez is a közel jövő teendői közé tartozik. Mondom, nem ábrándképeket kergetünk, meg vagyok győződve róla, hogy mindezen dolgok megvalósíthatók lesznek, még pedig a közel jövőben. Hogy mi adja nekem ezen szilárd meggyőződést, erre feleletem igen rövid. Két oszlopra, erős bástyára épitem én az athletiká jövőjét. Az egyik bástyát az a két férfiú alkotja, a kikkel immár most mint elnöktársuk fogok együttműködni, ezek gróf Andrássy Géza és gróf Széchenyi Imre. A másik nem kevésbé erős,

biztos alap az athletikai club minden egyes tagja, önök egyenkint és összesen, a kiknek egyeteme a magyar ifjúság színe-java, a mely fogalom ime már egyértelművé vált a M. A. C. tagsággal. Erre a két biztos alapra fektetem én a M. A. C. jövőjét s azért vagyok abban a meggyőződésben, hogy nem kergetünk ábrándképeket, hanem egy biztos jövőnek nézünk eléje.

Adja Isten, hogy úgy legyen, a mint mondtam.

Szép jelenet következett ezután. Dr. Gerenday György szót kérvén, nemes szavakkal adózik utódjának s kifejezi ama óhaját, hogy azon szép tervek, a melyeket székfoglaló beszédében kijelölt a club dicsőségének öregbítésére megvalósuljanak.

Ezen szép aktussal a közgyűlés véget ért.

Utána dr. Gerenday György tiszteletére latogatott társasvacsora volt az Athleta-Casinóban, melyen újra kifejezésre jutott a clubban Gerenday személye iránt való elismerés s az összetartás érzete.

„M. K. és A. S.”

Korcsolyázás.

A „Budapesti Korcsolyázó-Egylet” városligeti kis pályáján már néhány napja vígan korcsolyáznak és ugyancsak nagy gondot okoz a szakértő igazgatónak és jól fegyelmezett jég mestereinek, hogy a 7000-en felül álló tagok igényeit kielégíthessék, de mialatt e sorokat írjuk, a nagy pálya óriási jég mezeje is megnyílik Európa legragyogóbb téli panorámájával.

Az egylet sport bizottságának, és kiválóan dr. Szentgyörgyi Imre elnökének őszintén gratulálunk, hogy a korcsolyázás sásonjának kezdetén oly kellemetes meglepetést nyújtottak, melyet már évek óta oly régen vártunk és a mely már régen közkíváncsalmat képezett.

Megnyitották az első magyar rendszeres jég iskolát! rendes tanárokkal úgy a mű-, mint a táv-korcsolyázásra. A mű-korcsolyázásra a bécsi Seibert Viktort, az ismert professional mű-korcsolyázót; a táv-korcsolyázásra pedig Fábrián Maxot, a berlini „Schlitschuh Club” jeles mesterét, ki a nagy jégpályán német pedanteriával már is szép eredményekkel működik. A sik-versenyekhez való traininget a perronon 10—10 percenkénti távfutásokkal nyitotta meg utánna a most elkészült training-szobában guggolások, gyakorlatok, láb-tempók; később kinn a pályán a kanyarulatoknál és a finischnél szükséges testtartásokat mintaszerűen demonstrálta. Fábrián trainer középtermű izmos alak a legszebb korban, több sikversenynek győztese.

A szövetséges nemzetközi korcsolya-versenyt a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet” február 2-án d. u. 3 órakor rendezi.

Mi még a verseny propositiókat kézhez nem kaphatván, egyelőre csak nagyjában irhatunk róla. Kiirattak:

1. 500 méteres sikverseny, elsőnek aranyérem és tiszteletdíjjal.

2. 1000 méteres sikverseny Juniorok részére, elsőnek ezüstérem és tiszteletdíjjal.

3. 1000 méteres sikverseny, elsőnek aranyérem és tiszteletdíjjal.

4. 1500 méteres sikverseny, elsőnek tiszteletdíjjal.

5. 5000 méteres sikverseny, elsőnek aranyérem és tiszteletdíjjal.

Az anyaegylettől Szabó István jeles távkorcsolyá-

zónk igen szorgalmasan trainiroz; kint láttuk a pályán *Lilits* Milutint, Péczeli Andort, Komorner Tivadart, Komorner Aladárt, Kovácsy Gusztávot, Grill Lajost, Schutt Elemért, Hölle Teofilt, a „*Magyar Úszó-Egylet*“-ből *Hal-may Zoltán távúszó-bajnokunkat*, — ki félelmes távkorcsolyázóvá fogja magát kinőni — *Manus Miltiadest*, *Bihari* (Boda) Istvánt, Wittmann Hugót, a *M. A. C.-től* Krempelst.

Szép angol sportélet van most kinn a nagy pályán; training után a versenyzők mind bevonulnak a *training-terembe*, hol *svéd massage* és a *francia Vaillant* féle villany-fűtéssel vezetett zuhany fürdők frissítik fel a kifáradt izmokat.

A műkorcsolyázás iskolájára az egylet 50 napra *Seibert Viktor* bécsi híres műkorcsolyázó-mestert szerződtette; körülötte tavalyi győztesünk, Meszlényi (Mat-tausch), Márkus Jenő, Dezső Arthur és az ifjú generáció jeles korcsolyázói fognak tömörülni.

A nagy pályán külön bekerített hely fog rendelkezésükre állani, a hová csak azok a műkorcsolyázók fognak beeresztetni, kiket a sport-bizottság — előzetes vizsga után, mint jó erőket be enged.

A mint örömmel értesülünk, a szép világ közül legalább 10—15 műkorcsolyázónő fog compareálni, — kik kiválóan a „*páros műkorcsolyázás*“ és tánczokban fognak nemes versenyre kelni.

A műko csolyázás *csak házi verseny* jelleggel fog birni; ennek propozícióit és a verseny napját legközelebb ismertetni fogjuk.

Dr. Szentgyörgyi Imre sport-bizottsági elnök reményli, hogy később kisebb arányu jégünnepélyt is rendezhetnek, ha t. i. a jég istenei ezt megengedik és ha Rohonczy Gida, a népszerű jégkirály, tündérfi gárdája élére áll?

Juies.

Torna, játék és játék-egyesület.

Irta: Hangay Octáv.

Mindenekelőtt legyen minden intézetnek játszótér, mely elegendő sik. homokkal vagy apró murvával (koronddal behintett vagy pázsitos, de főkép száraz legyen. A pázsit ugyan néha foltokat okoz a ruhában, de rövidre kaszálva pormentessé teszi az üdülőhelyet. Kis játszótérekben a játékkedv elalszik, mert a játék kellő kifejlődését a csekély tér gátolja s a játszóknak ügyességi fokozatának különbözőségét kitüntetni nem engedi. A labdajátékok fát nem tűrnek, legfőlebb a játszótér szegélyeln. Mélyebb víz a közelben veszélyekkel járhat a játék hévében. Az esőzésekre számítani kell s ha a talaj vizet át nem bocsátó agyag. akkor a lejtős alakítás elkerülhetetlen; a hol ezzel nem törődnek, minden zápor után napokig megfeszítatik az ifjuság a játéktól. Tavaszkor jobban s többet játszanak, azért a pázsit készítését inkább őszkor, kell végezni, a játéktér széleinél pedig padok készítenők. Nevelési követelmény hogy az ifjak a játszótérre kedveljék és megbecsüljék minden illetlenség vagy durvaság ez okból büntetendő.

A játék mindig felnőttek vagy tanárok által vezérendő, mert nagyon sok tanuló van, ki nem játszik, a játékot nem ismeri s arra senki se ösztönzi. Tanáraink kevés kivétellel ugyanazon restelkedés bajában szenvednek, mint a korai gavallértanulók. A tornászatot hasznosnak prédikálják, de maguk nem tornásznak; a játék üdítő hatásáról szórják a cik-keket, de maguk semmi ifjú játékba még passiv felügyelőként se szeretnek keveredni, Svájc, Anglia, Németországban nem is

merik a „röstelllem játszani“ kifogást, nálunk a tanárok elég ifjú erőben, már totyakosak s az öreguras „egy órai sétá“-val támogatják tüdejüket. A szegénylős és erejében bizalmatlan tanuló a játékvezető tanár mintegy észrevétlenül vezesse be a játékok pezsgő országába. Hogy sikerüljön a játék, minden játszóknak szabályt kell követnie s nem a szeszély szerínt igazíttatnia. A játékvezető tanár beszélje meg előbb a tanulókkal a játék kivitelét és törvényeit, hozzon új játékokat gyakorlatba, de soha se erőszakoljon fel semmit kommandóra.

A játék a tanulók bizonyos megengedhető szabadságával végeztessék, mivel csak így válhatnak az akaratképzés fontos tényezőjévé. Ugyan mi lehetne oly ifjúságból, melyet folyton madzagon ránczognak és sablonokba bujtatnak, erőinek és sajátosságainak kifejlesztésére pedig sehol se engednek szabad tért? Sokszor azt hisszük, hogy a játék lényege a szabadság feltételével, nem alkalmas az akarat fegyelmezését előidézni, de az önnevelés lényegéhez tartozván a bensőből eredő aktivitás, szükséges, hogy az öntudatosság csiráinál már tért nyissunk az ifjú szabad akaratának. A gyakorlott paedagogus tudja, hogy csak azon engedelmesség ér valamit, mely kényszer nélkül az igazat keresi s köveji; a játéknál kényszert alkal-mazni pedig megölné az ifjú kezdeményezési bátorságát s tettben, elhatározásban folyton tétovázóvá tenné. Az akaratképzést korán kell kezdeni s folyton gyakorolni, hogy a zsenge növényből viharokkal is szembeálló tölgy, az akaratgyenge ifjúból derék, jellemerős férfi válhasson. Tehát kell az ifjunak időt s módot adni akaratának gyakorlására s edzésére, mire legalkalmasabb a játék-tér. Ovakodnia kell a játékvezetőnek a tulságos parancsoló fellépéstől s ha egyik-másik tanuló rossz-ságból zavarja a játékot, távolítsa el a játéktól. de ott helyben ne rontsa meg komoly jelenetekkel a vidám hangulatot. Mivel a játék a legnagyobb ingert csak jó és folyékony kivitelében okozza, figyeljen a játék pontos és szabályszerű végzésére; esetleges vitás kérdésekben, döntsön az ifjak szavazása inkább s figyeljen, hogy pártatlan maradjon a játszóknak jogainak meg-védésében. Hogy a játékvezető tanárnak alá kell magát vetnie a játékszabályoknak, az magától értetődik.

Az ifjuságnak helyet és módot kell nyújtani a játékok üzésére. Hely tekintetében igen sok város vagy község területén a beállott tagosítás. mezőgazdasági igények vagy a magán tulajdonosok hasznosítási céljai miatt, nem lehetséges más-ként segíteni, mint vásárlás vagy kibérlés útján. A nagy legelők vagy gyepek, melyeken a 30—40 év előtt iskolába járt diákság kedve szerint lapdázhatott, sok helyütt felszántattak s ha tavaszkor egy csapat tanulónak kedve kerekednék játszani rendesen a pásztorok, csőszök által leparancsoltatnak a me-zőkről, s elkedvetlenítve inkább a város kövezetein csatongol-ják el szabadidejüket. A felsőbb iskolák tornakertjeivel még lehetne a bajt enyhíteni néhány városban, de mi történéjk az alsóbb iskolák ezernyi s jórészt szegényebb sorsu tanulóival, kik silányabb táplálkozás mellett levegőt szomjaznak s sápadt arcuk üdülés után epedezik. Ezeknek kell a csak játék cél-jaira szolgáló helyeket megszerezni, még pedig játék-egyesü-lek organisatioja által. Az angolok gazdag erszényével nem versenyezhetünk, de a német polgári alakítások, a braunschweigi s lipcsei Schreber-féle egyesületek mintája utánazhatóbb. Lip-csében az ifjuság lelkes kedvelői, tanárok s gyermekeiknek játékkalkalmat nyújtani akaró szülők egyesületet alakítottak és kedvező föltételek mellett a várostól szabad tereket béreltek ki. A terület nagy középrészét a 100—120 lépés hosszú s szé-

les játszótér foglalja el, az oldalait pedig számos kisebb kertcskék padokkal; ezen kertcskék vagy a gyermekek apró kertészkedő-foglalkozásaira, vagy a családtagoknak a játék tartama alatt való tartózkodására szolgálnak s csekély összegért az egyesület tagjainak bérbe adatnak. A játszótér háttérében nagy fedett faépület u. n. játszócsarnok van, hogy rögtöni időváltozásnál, a gyermekek fedél alá menekülhessenek. A játék-egyesület vezetését 12 tagu választmány végzi, melynek ismét alantobb kerti és játékbizottság áll rendelkezésére; az előbbi a játszótér s kertek beszerzéséről s fenntartásáról, a fák s utak jókarban tartásáról stb. gondoskodik, a tulajdonképeni játék-egyesület egyes tagjai az ifjúsággal foglalkoznak, a játékokat vezetik, vásárolják a játékszereket s rendezik az ünnepélyeket.

Nem tartjuk nehéz dolognak, hogy nálunk minden város teremtsen városi játéktereket, melyeknek vezetését az alakuló játékművelő s a tanulók testi nevelését, főleg a szabadban való mozgással elősegítő egyesületek átvethetik. Épen azért nem is akarunk csupán buzdító szavakkal, hanem határozott javaslattal előállni, hogy az érdeklődők ne csak kedvet kapjanak, hanem utat s módot is lássanak a terv kiviteléhez. Könnyebb a munka, ha mintát tarthat bárki maga elé s bizonyosabb a kivitel, ha a tervezettel már nem kell sokat bibelődni. A német játékegyesületek után kidolgozott javaslatunk s annak szabályai így hangzanának:

A kolozsvári játékművelő egyesület szabályzata.

Cél és eszközök.

1. §. A kolozsvári játékművelő egyesület célja az ifju ság testi nevelését erejéhez képest előmozdítani.

2. §. Céljainak megfelelően egészséges fekvésű játszótérrekről gondoskodik s azokon az alkalmas s főleg a mozgást igénylő játékokat ápolgatja, gyakoroltatja. Nyári időszakban a tagok gyermekeivel összejöveteleket rendez s minden évben 1—2 egyetemes játékkünnepélyt tart. Téli időszakban minden hónapban egy gyűlésen, a gyakorlati nevelés köréből vett felolvasásokat rendez, a szülőknek s érdeklődőknek; ezen felolvasó estélyeken azonban a társaságot élénkítő s mulattató egyéb programrészek nincsenek kizárva.

Tagok jogai s kötelességei.

3. §. Az egyesület tagja minden feddhetlen előéletű férfi vagy nő (családapa, családanya) lehet. A főlvételt a választmány szavazattöbbsége dönti el. Valamely jelentkezőnek a tagságtól való esetleges visszautasításánál, a választmány nem köteles az illetőnek a fölnemvétel okát megmondani.

4. §. Mindegyik férfitag választó s választható, a közgyűléseken indítványokat tehet s részt vehet családjával az egyesület játékaiban vagy ünnepélyeiben.

5. §. Minden tag kötelessége 1. az ifjuság testi nevelését a nyilvános és magán életben teljes erejével támogatni s az egyesület fölvirágzását előmozdítani; 2. a közgyűlés határozatainak magát alávetni.

6. §. A tagság megszűnik: 1. kilépés által, mely az év végén előre bejelentendő; 2. halálozás esetén; 3. kizárás által az egyesületből. A kizárást a választmány akkor eszközölheti, ha a) valamely tag kétszeri fölszólításra kötelezett tagsági díját ki nem fizeti; b) saját becsületében oly foltot ejtett, mely az egyesület jó hírnevére káros lenne.

7. §. Minden magános tag köteles évi frt tagdíjat fizetni; a családoknak szóló évi tagdíjak, tekintet nélkül a családhoz tartozó gyermekek számára frtban állapittatik meg.

Ügykezelés

8. §. Az egyesület vezetését 12 tagu választmány gyakorolja. A választmány tagjait a közgyűlés választja. A választmány saját tagjai közül elnököt, jegyzőt, pénztárost s ezeknek helyetteseit választja.

9. §. A választmány kötelessége: 1. kertbizottság által gondoskodni a játszótér ügyeiről; 2. játék-egyesület által rendezni a játékokat s ünnepélyeket; 3. az egyesületet bíróságoknál s bíróságokon kívül képviselni; 4. az egyesület alkalmazzottjairól gondoskodni, azokat ellenőrizni; 5. a tagdíjakat, ajándékokat, hagyatékot kezelni; 6. közgyűléseket összehívni; 7. évi jelentést adni az egyesület működéséről s vagyonáról, valamint tervet adni a következő év feladatairól.

10. §. Bármely az egyesületet érdeklő okirat csak akkor kötelező az egyesületre nézve, ha az elnök s jegyző által aláíratott s a „Kolozsvári játékegyesület“ feliratu pecséttel van ellátva.

Közgyűlések.

11. §. A rendes közgyűlés a téli hónapokban tartandó és hatáskörébe tartozik: 1. az elnöki évi jelentés; 2. a pénztáros és ellenőrök beszámolója; 3. a választmány, ellenőrök s kerti bizottság megválasztása; 4. az évi bérösszeg s tagdíj meghatározása; 5. szerződések elfogadása vagy elvetése; 6. végleges határozatok a tagok fellebbezései s indítványai fölött.

12. §. Minden közgyűlés, tekintet nélkül a megjelent tagok számára, határozatképes egyszerű szavazattöbbség alapján. Csupán az alapszabályok megváltoztatásánál szükséges a jelenlevő tagok $\frac{2}{3}$ részének szavazata.

13. §. A közgyűlésekről a jegyző vagy helyettese jegyzőkönyvet vezet, melynek tartalmát az elnök s két választmányi tag hitelesíti.

14. §. Rendkívüli közgyűlést a választmány többsége vagy 25 tag írásbeli, indokolt kérelme folytán lehet egybehívni.

Játszókeri bizottság.

15. §. A játszókeri bizottság legalább 5 tagból álljon, melyek közül 3 választmányi tagot az elnök jelöl ki, 2 tag pedig évenként a közgyűlésen választandó. Feladata a bizottságnak a játszókeri rendben tartása, a játszókerre vonatkozó szabályok megtartásának és a játéktérnek ellenőrzése, esetleges építkezések, javítások indítványozása és azok felett való felügyelet, egyáltalán az egyesület játéktérét illető berendezési s beruházási ügyeknek kezelése.

16. §. A játéktér szegélyein beosztott apróbb kertcskék a tagok gyermekeinek csendesebb foglalkozásául, az egyes családoknak bérbe adandók. Csupán a játékegyesület tagjai vehetik azokat bérbe.

17. §. A kertcskék csak a gyermekek kerti foglalkozására szolgálnak, azokba lakható épületet helyezni, vagy elárusító ipart üzni, barmokat, kutyákat hozni szigorúan tiltatik.

18. §. Lugosok vagy bekerítések megengedtetnek, de csak is a játszókeri bizottság előleges engedelmével. Ezen beruházásokért az egyesület nem tartozik a tagoknak kárpótlást fizetni.

19. §. A kertcskéket bérlő családok és tagjaik kötelesek

azokat rendben s tisztaságban tartani s a játéktér kutjainak s fájának károsításától óvakodni.

20. §. Minden, kerteskét bíró család vagy tag, ha a játéktérrend vagy a játszókerti bizottság egyéb határozatai ellen smétellen vétetne, elveszti jogát a kerteskére s az tőle bizottságilag elvehető.

Játékvezető bizottság.

21. §. A játékvezető bizottság rendesen a férfi vagy (ha lányok is játszanak időközben) nőtagokból állítandó össze. A bizottság tagjainak száma nincs megszabva, hanem a körülmények szerint változik.

22. §. A játékvezető bizottság tagjainak kötelessége: 1. fölváltva s meghatározott időben, a játéktéren megjelent tanulók játékánál felügyelni s a mennyire lehet, azokban aktív is résztvenni, 2. az ünnepélyeken bemutatandó nemzeti vagy idegen játékokat vezetni.

23. §. Ezen bizottság tagjai bizonyos nevelői szerepkörrel bírván, mint játékvezetők a tanulók viselete s játékmódorára első sorban ügyeljenek. Kötelességük a játékvezető bizottság közös határozatainak magukat jóindulattal alávetni.

25. §. A bizottság tagjai önként jelentkezett vagy a választmány által kijelölt idősebb tanulók is lehetnek, ha legalább 4 ízben vezették a játékokat.

26. §. A játékvezető bizottság tagjai közül, a választmány minden két hónapra főfelügyelőt és szertáros jelöl ki. A főfelügyelő közlekedik a játékok ügyei tekintetében a választmánnyal s részt vehet annak ülésein mint kiküldött; ellenőrzi évenként a játékszerek állapotát s azokról kimutatást nyújt be a választmánynak.

27. §. Ha a játékvezető bizottság valamely tagja a ráruházott kötelemeket nem teljesíti, vagy a játék közben való módorával az egyesületi tagok elégedetlenségére ad okot, első sorban a játék-főfelügyelő által megintendő. Ismételt esetben az úgy a választmánynak bejelentendő, mely saját belátása szerint ítél.

A szertáros vagy játékgyazda.

28. §. A szertáros ügyel az egyesület összes játékszereire, melyek a szertárban (erre a célra épített fabódeban) tartatnak. Kiadja a játszó tanulócsoporthoz, illetve azok játékvezetőjének a szükségelt játékszereket s szemmel tartja azoknak pontos és sértetlen visszaadását.

29. §. Közönségesebb játékok kiadhatók ismerős tanulóknak is, de drágább eszközök (angol labdajátékok) csak az azon napon működő játékvezetőnek.

30. §. Kötelessége a szertárosnak a játékszerekről kimutatást tartani s a választmányi tag vagy a főfelügyelő kívánságára azokat bármikor megmutatni. Károsított tárgyakat vagy javítást igénylő játékszereket használatra kiadni tilos.

31. §. Az elhasználás által megromlott játékszerek felől tartozik a főfelügyelőnek jelentést tenni s a szándékos vagy esetleges nagyobb károsítást az illető játszó csoport rovására s terhére feljegyezni.

Jegyző és pénztáros.

A jegyző feladata, minden választmányi és közgyűlésről pontos jegyzőkönyvet vezetni. Minden előző gyűlésről a jegyzőkönyv felolvasandó s kifogástalansága esetén a választmány elnöke vagy helyettese által ellenjegyzendő.

34. §. Az egyesület összes pénzét a pénztáros kezeli; a

tagdíjakat ő szedi be s a késedelmes tagokat fizetésre felszólítja. Kötelessége minden tételt könyvbe vezetni s a választmány tagjainak kívánságára a pénzkezelésről bármikor számot adni. Az évi közgyűlésen bemutatandó számadásait, a választmány által kijelölt 3 tag vizsgálja s hitelesíti.

Az egyesület feloszlása.

35. §. Az egyesület feloszlását a tagok $\frac{2}{3}$ része által kívánt közgyűlés mondhatja ki szavazattöbbség alapján. Ha az első közgyűlésen a tagok $\frac{2}{3}$ része meg nem jelennek, a második közgyűlés minden körülmények mellett is határozhat. Az egyesület esetleges vagyona ez esetben, hasonló célokat követő más egyesületnek adandó.

Az alapszabályok ezen kísérleti vázlatából, gondolom minden érdeklődő határozott képet alkothat magának, minő szervezkedés lenne szükséges, hogy a játék hazánk ifjúságánál is, a testi nevelés hathatós eszközévé váljék. A helyi viszonyok szerint sok helyen egyszerűsíthetők ezen szabályok, de csak annyira, hogy a rendszerűség helyébe a lázasság ne jusson.

Háttra volna még annak eldöntése, vajjon minő játékok legalkalmasabbak a játszásra. Erre nézve sok függ a játszó kora, a játéktér nagysága, időjárás, játékszerek s egyéb körülményektől. Még az u. n. tornajátékok behozatalánál Jahn a jó játéktól megkövetelte: hogy sok készüléket ne követeljen, könnyen tanítható legyen s megfeleljen az ifju kedélynek, ne függjön csupán az esetlegestől, az ifjak nagy részét mozgásban tartsa, ne legyen egyhangú, hanem nyújtson némi változatosságot, követelje meg fokozatosan a játszó ügyességét, egy időben mozgasson minden játszót s ne legyenek foglalkozás nélkül való részletek benne s végre, hogy újra játszassanak, érdeket keltsen a játszóknak. A magyar népéletben s az irodalomban forgó játékgyűjteményekben elég anyag van a próbálkozásra s régi szép játékok felújítására, csak értelmes, resztekedést nem ismerő s az ifjúságot önzetlen kedvelő vezérlet szükséges.

A tanuló, ki tanáraitól nemcsak tudományágakat, hanem játékokat is megtanult, egész életére megkedveli a testedzés eme legcélszerűbb eszközeit s nem jut neki ideje, sem tere a lélek- s kedélyrontó gondolatokra. A társadalom különböző ifju rétegei pedig, a játék varázshatása mellett össze fognak gyűjteni a játéktéren, hol ugyanazon cél, a játszás öröme és ugyanazon érzés tölti el a kebleket; az összetartozandóság erkölcsileg nemesítő gondolata örök nyomokat fog hagyni a hajlékony ifju kedélyen s csökkentti vagy eloszlatja a későbbi férfikor, társadalmi elkülönítésre vezető hajlamait. A játszótér kisvilága előkészíti az ifjut a nagyvilágra, az embertársakkal való érintkezésre.

Különlélek.

A Magyarországi Torna-Egyletek Szövetségének ig. biz. ülésén jelen voltak dr. Berzeviczy Albert elnöke alatt dr. Czölder János, Hering János, Jász Géza, Kún Gyula, Maurer János, dr. Vecsey István, meghívott vendég Bundsmann Jenő a Torna-Club alelnöke és Kovács Rezső a „Torna-ügy szervezője. Elnök az ülést megnyitván, felkéri titkár az 1898. november 7-én tartott ülés jegyzőkönyvének felolvasására mi megtörténik elnök azon megjegyzésével, hogy az abban foglalt intézkedések végrehajtottak. Titkár bemutatja ezután az egyes egyletek által a rendkívüli közgyűlésre bejelentett képviselők

egyénekét. Jelentkeztek az összes fővárosi szövetségi egyesületek, vidékről pedig Arad, Eperjes, Pozsony, Sopron. Titkár felolvassa ezután az egyes egyesületek által a közgyűléshez intézett beérkezett indítványokat, mely indítványok részben az alapszabályok, részben a versenyszabályokra vonatkoznak. Indítványt nyújtottak be a Budapesti Torna-Club, az Ó-Budai Torna-Egylet, az Aradi Torna-Egylet és az Eperjesi Torna- és Vivő-Egylet. Igazg. bizottság elhatározza, hogy ez indítványok az igazgató bizottság által a rendkívüli közgyűlésre kitűzött tárgysorozattal egyidejűleg felolvastassanak. Titkár felolvassa ezután a Pozsonyi Torna-Egyesület átiratát, melyben az a Szövetséget felkéri, hogy bizza meg őt a II. szövetségi kerületi verseny rendezésével, igazg. bizottság örömmel tesz e kérelemnek eleget, elhatározza, hogy a II. szövetségi kerületi verseny jövő év május havában Pozsonyban tartassék meg, a versenyre szövetségi díjt tűz ki s megbizsa titkár, hogy a részletek iránt lépjen érintkezésbe a Pozsonyi Torna-Egylettel. Titkár felolvassa ezután a debreczeni s szatmári torna-egyletek átiratát, kik bejelentik a Szövetségből való kilépéseket, gyöngye anyagi helyzetüket hozva fel indokul. Igazg. bizottság nagy sajnálattal veszi ezt tudomásul és tekintettel arra, hogy mindkét egyesület tagdíjjal hátralékban van, felkéri elnökséget, hogy oly értelemben írjon át fenti egyesületekhez, hogy a kilépést sajnósan bár, de elfogadja, ha a szövetségi alapszabály 14. §. értelmében hátralékos tagdíjkötelezettségöknek eleget tesznek. Titkár felolvassa a Magyar Uszó-Egyesület és Műegyetemi Football-Club átiratait, melyek a Szövetségbe való lépéseket jelentik az esetre, ha a szövetség címébe az athletika-szót felveszi. Igazg. bizottság megbizsa titkár, hogy magánaton értesítse fenti egyesületek vezetését, hogy belépéseket jelen formában el nem fogadhatja, mert a szövetségi alapszabályok szerint feltételes belépésnek helye nincs és mert fenti egyesületek alapszabályaikat nem mellékeltek, de a címkerdés ugyis dűlőre jutván, a legközelebbi rendkívüli közgyűlésen szíveskedjenek azután újból folyamodni alapszabályaik melléklése mellett, s akkor nagy örömmel felveszi őket tagjai közé. Titkár jelenti ezután, hogy három szövetségi egyesület és pedig a Budapesti (Budai) Torna-Egylet, a Magyar Testgyakorlók Kör és a Tornázók Egyesülete tartott újabban nyilvános torna-ünnepélyt, melyeken ő a Szövetség képviselőjében megjelent s nagy örömmel bizonyíthatja, hogy mindhárom igen jól sikerült, különösen örvendett az új egyesület a „Tornázók Egyesület“-ének ünnepélye, mely ezen első alkalomnál már kiválóbb fegyelmelzettségével feltűnt. Végül indítványozza titkár, hogy tekintettel azon sajnó körülményre, miként tornázó egyesületeink ifjúsága szabad tér híján csaknem nélkülözni kénytelen a szabadban üzendő testedző játékokat, intézze: kérvényt a Szövetség a székes-főváros tekintetes Tanácsához, mindenkor nemeslelkűnek és áldozatkésznek mutatkozott, midőn a főváros ifjúságának egészségéről szó volt, hogy kegyeskedjék az újabban a Nép- ligethez csatolandó 100 holdnyi területből mintegy 6 holdnyi területet két részben, a tornaszövetséghez tartozó egyesületek ifjúságainak játszóterül átengedni. Igazg. bizottság titkár ez indítványát örömmel teszi magáévá és felkéri elnökséget, hogy ez iránt átiratot intézzen Budapest székes-főváros tanácsához.

„S—V.“

A Tornázók Egyesülete disztornája. Folyó hó 8-án rendezte a Tornázók Egyesülete otthonában a Markó-utcai fő-

gymnasium tornatermében, első házi versenyét, mely úgy a tagok, mint a meghívott, nagyrészt díszes hölgyközönség részéről élénk látogatottságnak örvendett. A Magyarországi Torna-Egyletek Szövetségét Jász Géza szövetségi titkár képviselte; versenybírák voltak Kovács Rezső a „Tornaügy“ szerkesztője, Kampis Lajos és Zsingor Árpád tornatanárok, valamint a választmány részéről Lovass Gyula vivőmester. Mindjárt ezen első nyilvános próba alkalmával kitűnő tanúságot tett ezen fiatal egyesület a benne uralkodó kiváló fegyelméről és lelkes szelleméről, melynek első sorban is köszönheti, hogy már ez első ünnepélye is valóban fényes sikerrel táruult. Gyönyörű képet nyújtottak a Simon Miklós művezető által kitűnően betanított és vezényelt szabadgyakorlatok; dicsérték a jelen volt szakférfiak különösen a szabatoságot, melylyel a tagok ezen nehéz és fárasztó gyakorlatokat végeztek és a könnyedséget és határozottságot: mely az egyes mozdulatokat jellemezte. Kitűnően sikerültek a csapatgyakorlatok, bakon, Weber Sándor gyűrűhintán Moskovitz Jenő vezetése alatt sűrűn hangzott itt az elismerés minden egyes sikerült mutatvány után a lelkes közönség soraiból. Fénypontját képezte a házi-versenynek az összetett verseny — korlát, magasugrás — hol a versenyzők közül különösen Moskovitz Jenő és Weber Sándor exczelláltak valóban remekül végzett gyakorlataikkal. A korláton holtversenyben is maradt e kettő és csak a magasugrás döntötte el a versenyt Moskovitz javára, ki gyönyörű stylusban 155 cm-t ugrótt lécz fölött. Weber Sándor lett második, Schreiner Rezső harmadik. Befejezésül Gorove alelnök lelkesítő szavak kíséretében átnyújtotta a győzteseknek a szép emléktárgyakat, megköszönvén a szövetség képviselőjének megjelenését, a bírálóknak fáradozásukat, a közönségnek érdeklődését, melylyel elismerésében nem fukarkodott. A szépen sikerült ünnepély kedélyes társasvárosával végződött, melyen a Förster vendéglő külön terme, alig tudta befogadni a résztvevőket.

A „Magyar Testgyakorlók Kör“-ének disztornája. Deczember 11-én folyt le. A közönség szép számmal jelent meg s soraiban ott lehetett látni a sportéletnek nem egy kiválóságát. A mutatványok, különösen az estélyt megnyitó tag szabadgyakorlatok elég ügyességről és fegyelmelzettségről tettek tanúságot. Szépek voltak a magaskorlát mutatványok is, hová a csapat elitejét tették. Határozottan gyengék voltak azonban a lögyakorlatok. Az előtornásznak ott a helyszínén kellett a csapatot kioktatni, miközben nem egy rosszul sikerült kísérleten mulathatott a közönség. A program legközelebbi számául verseny volt kiírva a gyűrűhintán: az azonban csak match csé törpült Heller Béla és Erdős Béni (mindketten M. T. K.) között. Az előírt gyakorlatokat Heller sokkal praecizebben, szebb testtartással végezte; a szabadon választott gyakorlatban azonban Erdős testi erejével behozta ellenfele előnyét s holtversenyt csinált. Ugyancsak holt verseny volt a magas korláton Heller Béla (M. T. K.) és Basa Jenő (M. T. K.) között. A nap piece de resistance a kiírt verseny-birkózás volt. Két pár állott egymással szemben. A Lovas Gyula (T. K.) és Weisz Richard (M. T. K.) közötti küzdelemben utóbbi győzött, főlényes testi erejével, bár Lovas védekezése roppant ügyességet és fürgékenységet bizonyított. A Gráll Károly (M. U. E.) és Kellner Gyula (B. T. C.) közötti mérkőzés mindkétszer eredménytelen marad. Ugy látszik, nagyon egyenrangú ellenfeleknek tartják magukat s így nagyon is óvatosan, nagyon is szőrmentében bántak el egymással. Ez az eldöntetlen birkózás a jövő hét valamelyik napján kerül eldöntésre.

„M. K. A. S.“

A „Magyarországi Tornaegyletek Országos Szövetsége“ rendkívüli közgyűlést e hó 18-án tartotta meg a „Nemzeti

Tornaegylet" dr. Berzeviczy Albert elnöklése mellett. Az igazgató-bizottság azon javaslata, mely az országos és kerületi tornaversenyekről, valamint az egyesületeknek az igazgató-bizottságban való képviseléről szól, simán ment keresztül a közgyűlésen. A „Budapesti Torna Club” kezdeményezésére felmerült azon indítvány azonban, hogy a szövetség címe „Torna-és Athletikai Szövetség”-gé alakítsassék át és hogy a szövetség versenyszabályai az atletikai irányzat szellemében gyökeres változtatásokon menjenek keresztül, igen heves és hosszas vitákat provokált. A vidék öt egylettel volt képviselve, melyek részben a konzervatív, részben a haladó irányzat mellett oszlottak meg, a fővárosiak közül azonban a „Nemzeti Tornaegylet” a „Tornatanítók Egyesülete” és részben a „Budai T. E.” a szigorú tornászfelfogás mellett foglaltak állást s minden reformot elutasító magatartásukkal kétségessé tették a javaslatok sorsát. A reformindítványok teljes leszavaztatását megakadályozandó, Kollár L. a „Budai T. E.” elnöke közvetítő indítvánnyal lépett fel, melyet a közgyűlés azután 31 szavazattal 18 ellen magáévá tett. Ezen határozat a tárgyalás alatt álló indítványt egy dr. Berzeviczy Albert elnöksége alatt működő és 12 tagból álló bizottsághoz utasítja, melynek a legközelebbi közgyűlésen ezen ügyben konkrét javaslatokat kell előterjesztenie.

A Budapesti Torna-Club e hó 17-én tartotta meg a Markó-utcai főreáliskola tornatermében disztornáját, melyet nagyszamu közönség nézett végig. Vasbotokkal végzett szabadgyakorlat nyitotta meg az estélyt, melynek sikerülte Iszer Károly művezető szorgalmát dicséri. Ezután csapattornázás következett. A mutatványok elg. praecizek voltak s a csapatok fegyelmességéről tettek tanúságot. A legközelebbi szám versenytornázás volt. Győztesek lettek Weymans Alfréd a magas korláton és Kakas Gyula a lovon, Sijó Béla pedig a magasugrásban 185 cm-es ugrásával, melyből az ugródeszka magassága 10 cm, leszámítandó. Az eredmény így is szépnek mondható. Második az ugrási versenyben Franyó Gyula lőn 173 cm-el. A programban az atletikának is tért szorítottak. Giraldin, és Kőszeghy az olasz iskolavívást mutatták be. Kőszeghy meglátzott a gyakorlatlanság s így akárhányszor elvetette a parancsolt vágást. Nagyobb érdeket nyújtott Giraldin törassutja dr. Benyovits-csal és kardvívása Swartzmayer Lajossal. A program „clou”-ja kétségtelenül a birkózás volt. Az első pár Kellner Ernő és Kőszeghy-ből állott. A birkózás Kőszeghy győzelmével végződött, míg a második Horváth—Delling és a harmadik Guttman Kakas pár küzdelme eldöntetlen maradt.

A Nemzeti Torna-Egylet december 18-án tartott disztornája alkalmával a fulladásig megtelt a főváros legnagyobb s legdiszesebb tornacsarnoka. Az egyesület meg is érdemelte ezt a nagy érdeklődést, mert a mutatványok olyanok voltak, a melyet az idén más egylet produkálni nem tudott. Igazán bámultuk a testtartásnak igaz, tornász merevségét, a gyakorlatok pontos kivételét. Megbámultuk, de az egész hidegen hagyott, sőt talán nem egy néző a „Kasperle Péter”-nek nevezett drótemberre is gondolt, mely ugyanoly szabatossgal működik, ha a spárgát rángatják. Az est programja amellelt túlhoszsu volt s hiányzottak oly pontok, melyek az érdeklődést ébren tudták volna tartani, pl. vivás, birkózás, s melyeket a többi egyesületek ügyes kézzel bevettek programjukba. A Nemzetiek azonban sokkal konzervatívabbak, semhogy ilyen az atletikai körébe tartozó ágakat is kultiválnának. Birkózás helyett kapunk rohamdeszka mutatványokat, melyek mindennek inkább nevezhetők, csak változatosnak s édekeseknek nem. El kell azonban ismernünk, hogy a versenytornázás igazán jól sikerült s Weisz Henrik, a győztes, jól megérdemelte a babérkoszorút s Katona Gyula is második helyével méltán jutott díjazáshoz. Ki kell még emelnünk a buzogánygyakorlat szép s precíz kivételét.

A Magyar Testgyakorlók Köre tíz éves fönállása emlékére e hó 10-én este diszközgyűlést tartott Barcsay-utcai he-

lyiségében a tagoknak és az Országos Tornaegyesületek Szövetségéhez tartozó testvéregyesületeknek élénk részvételével Pontban 8 órakor lelkes szavak kíséretében nyitotta meg Tessedo Lajos dr. elnök a diszközgyűlést, azután Freund Sándor titkár a kör tíz éves történetét olvasta föl, melyben méltatta a körnek minden irányban követett szabadelvű törekvéseit és a társegyesületekkel való barátságos egyetértését. Ennek befejezése után az elnök köszönetet mondott a társegyesületek képviselőinek és a tagoknak szíves megjelenésükért és a kör iránt tanusított jóindulatukat továbbra is kérve, a diszközgyűlést berekesztette.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban VIII. József-körút 43.szám,

Róbelly vivómester

vezetése alatt álló

Royal torna és vivóterem

Budapest,

VII. Erzsébet-körút 45—47. (Royal szálloda).

Kard- és törvívás. Gyermekektornázás. Vivó-órak: reggel 7 órától este 10-ig. Kluboknak, egyesületeknek és egyetemi hallgatóknak kedvezményes árak.

Telephon: Royal nagyszálloda. Fürdők és villanyvilágítás.

Vivók körében

sensatiót kelt a gummiból készült, szabadalmazott

„Damascenus”

kardarkolat,

mely rugalmasságánál fogva nem nyomja a kezét, elhárítja a kard csúszását, megóvja a keztyűt a kopástól.

A cs és kir. hadügyminiszterium 1522/1896 sz. rendeletével tanítási czélokra ajánlotta.

Bármely karra könnyen ráerősíthető!

Legtöbb államban szabadalmazva!!

Viszontelárusítók keresetnek.

Magyar ruggyantaárugyár
részvénytársaság
BUDAPEST,